

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. oktoober 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0359 (NLE)

13314/18
ADD 1

WTO 266
SERVICES 64
FDI 42
COASI 251

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	19. oktoober 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 694 final - ANNEX 1
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelisele investeeeringute kaitse lepingule Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 694 final - ANNEX 1.

Lisatud: COM(2018) 694 final - ANNEX 1

Brüssel, 17.10.2018
COM(2018) 694 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku
Vabariigi vahelisele investeeringute kaitse lepingule Euroopa Liidu nimel
allakirjutamise kohta**

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU
JA SELLE LIIKMESRIIKIDE
NING TEISELT POOLT
VIETNAMI SOTSIALISTLIKU VABARIIGI VAHELINE
INVESTEERINGUTE KAITSE LEPING

EUROOPA LIIT,

edaspidi „liit“,

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

HORVAATIA VABARIIK,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSMAA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK ning

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK

ühelt poolt, edaspidi ühiselt „EL“, ning

VIETNAMI SOTSIALISTLIK VABARIIK

teiselt poolt, edaspidi „Vietnam“,

edaspidi ühiselt „lepinguosalise“,

TUNNUSTADES oma pikaajalist ja kindlat partnerlust, mis tugineb ühistele põhimõtetele ja väärtustele, mis kajastuvad *ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelises laiahaardelises partnerluse ja koostöö raamlepingus*, mis sõlmiti 27. juunil 2012 Brüsselis (edaspidi „partnerlus- ja koostööleping“), ning Euroopa Liidu ja Vietnami vahelisi olulisi majandus-, kaubandus- ja investeerimissuhteid, mis kajastuvad muu hulgas *Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelises vabakaubanduslepingus*, mis sõlmiti pp/kk/aaaa Brüsselis (edaspidi „vabakaubandusleping“);

SOOVIDES veelgi tugevdada oma majandussuhteid osana kõikidest nendevahelistest sidemetest ja viisil, mis on kooskõlas kõikide nendevaheliste sidemetega, ning olles veendunud, et käesoleva lepinguga luuakse uued tingimused investeringute arendamiseks lepinguosaliste vahel;

TÕDEDES, et käesolev leping täiendab ja edendab piirkondliku majandusintegratsiooni alaseid jõupingutusi;

OLLES KINDLALT OTSUSTANUD tugevdada oma majandus-, kaubandus- ja investeerimissuhteid kooskõlas kestliku arengu eesmärgiga majanduslikes, sotsiaalsetes ja keskkonnavalastes aspektides ning edendada käesoleva lepinguga investeringuid viisil, milles võetakse arvesse keskkonna- ja töökaitse kõrget taset ning asjakohaseid rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ja lepinguid;

SOOVIDES tõsta elatustaset, edendada majanduskasvu ja stabiilsust, luua uusi töövõimalusi ning parandada üldist heaolu ning kinnitades selleks oma tahet edendada investeerimist;

KINNITADES VEEL KORD oma pühendumust vabakaubanduslepingus sätestatud kestliku arengu põhimõtetele;

TUNNISTADES läbipaistvuse olulisust, mida kajastavad nende vabakaubanduslepinguga võetud kohustused;

KINNITADES VEEL KORD oma tahet järgida 26. juunil 1945. aastal San Franciscos alla kirjutatud *Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja* ning võttes arvesse ÜRO Peaassamblee poolt 10. detsembril 1948. aastal vastu võetud *inimõiguste ülddeklaratsioonis* sõnastatud põhimõtteid;

TUGINEDES oma õigustele ja kohustustele, mis tulenevad 15. aprillil 1994. aastal Marrakechis sõlmitud *Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingust* (edaspidi „WTO asutamisleping“) ning muudest mitmepoolsetest, piirkondlikest ja kahepoolsetest lepingutest ning kokkulepetest, mille osalised nad on, eelkõige vabakaubanduslepingust;

SOOVIDES edendada oma ettevõtete konkurentsivõimet, tagades nende investeerimissuhete jaoks prognoositava õigusraamistiku,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. PEATÜKK

EESMÄRGID JA ÜLDMÕISTED

ARTIKKEL 1.1

Eesmärk

Käesoleva lepingu eesmärk on tugevdada lepinguosaliste vahelisi investeerimissuhteid kooskõlas käesoleva lepingu sätetega.

ARTIKKEL 1.2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „lepinguosalise füüsiline isik“ – ELi puhul liidu mõne liikmesriigi kodanik vastavalt selle liikmesriigi õigusnormidele¹ ning Vietnami puhul Vietnami kodanik vastavalt Vietnami õigusnormidele;

¹ Mõiste „füüsiline isik“ hõlmab füüsilisi isikuid, kelle alaline elukoht on Läti, kuid kes ei ole Läti ega ühegi muu riigi kodanikud, kuid kellel on Läti õigusnormide alusel õigus saada välismaalase pass.

- b) „juriidiline isik“ – kohaldatava õiguse alusel nõuetekohaselt kas kasumi saamiseks või muuks otstarbeks asutatud või muul viisil korraldatud ning kas era- või riigi omandis olev õigussubjekt, sealhulgas äriühing, usaldusühing, täisühing, ühisettevõtte, ühe osanikuga äriühing või ühistu;
- c) „lepinguosalise juriidiline isik“ – ELi või Vietnami juriidiline isik, kes on asutatud vastavalt kas liidu liikmesriigi või Vietnami siseriiklike õigusnormide alusel ning kes tegeleb olulise äritegevusega¹ vastavalt kas liidu või Vietnami territooriumil;

juriidiline isik on:

- i) ühe lepinguosalise füüsiliste või juriidiliste isikute „omanduses“ kui need ELi või Vietnami isikud omavad üle 50 % selle isiku omakapitalist; või

¹ Kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsioonile saadetud teatisega EÜ asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) on liit ja selle liikmesriigid seisukohal, et „tegelik ja püsiv side“ liidu majandusega, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 54, on samaväärne mõistega „oluline äritegevus“. Sellele vastavalt kohaldavad liit ja selle liikmesriigid käesolevast lepingust tulenevaid soodustusi juriidilise isiku suhtes, mis on asutatud Vietnami õigusnormide kohaselt ja millel on Vietnami territooriumil üksnes registrijärgne asukoht või juhatuse asukoht, üksnes juhul, kui kõnealusel juriidilisel isikul on Vietnami majandusega tegelik ja püsiv side.

- ii) ühe lepinguosalise füüsiliste või juriidiliste isikute „kontrolli all“, kui neil ELi või Vietnami isikutel on õigus nimetada suurem osa tema juhtkonnast või juhtida muul õiguspärasel viisil tema tegevust;
- d) „teenuste osutamine ja tegevus valitsuse ülesannete täitmisel“ – teenused, mida ei osutata ja tegevus, mis ei toimu ärielistel alustel ega konkureerides ühe või mitme ettevõtjaga;
- e) „majandustegevus“ – tööstuslik, kaubanduslik, kutsealane ja käsitööstuslik tegevus, mis ei hõlma teenuste osutamist ja tegevust valitsuse ülesannete täitmisel;
- f) „haldamine“ – investeringuga seoses investeringu tegemine, juhtimine, säilitamine, kasutamine, sellest kasu saamine ja investeringu müük või muul viisil võõrandamine¹;
- g) „lepinguosalise kehtestatud või säilitatud meetmed“ – meetmed, mille võtjaks on:
 - i) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused ja ametiasutused ning
 - ii) valitsusvälised asutused keskvalitsuse, piirkondlike või kohalike omavalitsuste või nende tasandite ametiasutuste delegeeritud ülesannete täitmisel;

¹ Suurema kindluse huvides ei hõlma see meetmeid, mida võetakse enne seda, kui asjaomase investeringu tegemiseks vajalikud menetlused on kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega lõpule viidud, ega nende menetluste ajal võetavaid meetmeid.

- h) „investeering“ – ühe lepinguosalise territooriumil¹ otseselt või kaudselt teise lepinguosalise investori omanduses või kontrolli all olev igat liiki vara, millel on investeeringu tunnused, sealhulgas sellised tunnused nagu kapitali või muude ressursside paigutamine, tulu- või kasumiootus, riski võtmine ja teatav kestus; investeering võib esineda näiteks järgmistes vormides:
- i) materiaalne või immateriaalne, vallas- või kinnisvara või mis tahes muu omandiõigus, nagu näiteks liising, hüpoteek, kinnipidamisõigus ja pant;
 - ii) ettevõtte,² sh aktsiad või osad, osakud ja muud ettevõtte omakapitalis osalemise vormid, sealhulgas neist tulenevad õigused;
 - iii) võlakirjad, lihtvõlakirjad, laenud ja muud võlainstrumendid, sealhulgas neist tulenevad õigused;
 - iv) võtmed-kätte-, ehitus-, juhtimis-, tootmis-, kontsessiooni-, tulujagamis- jms lepingud;

¹ Suurema kindluse huvides hõlmab lepinguosalise territoorium tema majandusvööndit ja mandrilava, nagu on sätestatud 10. detsembril 1982 Montego Bays sõlmitud *Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis* (edaspidi „UNCLOS“).

² Mõiste „investeering“ tähenduses ei hõlma „ettevõtte“ esindust. Suurema kindluse huvides ei tähenda asjaolu, et esindus on asutatud lepinguosalise territooriumil, et tegemist on investeeringuga.

v) rahalised nõuded või nõuded muu vara suhtes või lepingu täitmise nõuded, millel on majanduslik väärtus,¹ ning

vi) intellektuaalomandi õigused² ja firmaväärtus;

investeeritud tulu käsitatakse investeeringuna, kui sellel on investeeringu tunnused, ja ükski muudatus selles, millises vormis vara investeeritakse või reinvesteeritakse, ei mõjuta selle lugemist investeeringuks, kui sellel on investeeringu tunnused;

¹ Suurema kindluse huvides ei hõlma rahalised nõuded selliseid rahalisi nõudeid, mis tulenevad üksnes ärilepingutest, mis käsitlevad kaupade või teenuste müüki füüsiliselt või juriidilistelt isikult ühe lepinguosalise territooriumil füüsilisele või juriidilisele isikule teise lepinguosalise territooriumil, ega sellise lepingu rahastamist muul viisil kui alapunkti iii kohase laenuga ega mis tahes määrust, kohtuotsust või vahekohtuotsust, mis on eelnimetatuga seotud.

² Käesoleva lepingu tähenduses viitavad intellektuaalomandi õigused vähemalt kõigile intellektuaalomandi kategooriatele, millele on osutatud intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu II osa jagudes 1–7, nimelt:

- a) autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused;
- b) kaubamärgid;
- c) geograafilised tähised;
- d) tööstusdisainilahendused;
- e) patendiõigused;
- f) mikrolülituste topograafia;
- g) avalikustamata teabe kaitse ning
- h) taimesordid.

- i) „lepinguosalise investor“ – ühe lepinguosalise füüsiline või juriidiline isik, kes on teinud investeeringu teise lepinguosalise territooriumil;
- j) „tulu“ – kõik summad, mis on saadud investeeringust või reinvesteeringust, sealhulgas kasum, dividendid, kapitalikasum, litsentsitasud, intressid, intellektuaalomandi õigustega seotud maksed, mitterahalised maksed ja igasugune muu seaduslik sissetulek;
- k) „meede“ – lepinguosalise võetav meede seaduse, määruse, eeskirja, menetluse, otsuse, haldusmeetme või mõnel muul kujul;
- l) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;
- m) „kolmas riik“ – riik või territoorium väljaspool käesoleva lepingu territoriaalset kohaldamisala, nagu määratletud artiklis 4.22 (Territoriaalne kohaldamine“.
- n) „EL“ – liit või selle liikmesriigid, või liit ja selle liikmesriigid nende Euroopa Liidu lepingust ja Euroopa Liidu toimimise lepingust tuleneva vastava pädevuse piires;
- o) „lepinguosaline“ – EL või Vietnam;

- p) „siseriiklik“ – liidu puhul liidu ja selle liikmesriikide õigusaktide, õiguse või õigusnormidega¹ seotud ning Vietnami puhul Vietnami keskse, piirkondliku või kohaliku tasandi õigusaktide, õiguse või õigusnormidega seotud ning
- q) „käesoleva lepinguga hõlmatud investeering“ – lepinguosalise investori investeering, mis on tehtud teise lepinguosalise territooriumil kooskõlas teise lepinguosalise kohaldatavate õigusnormidega enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva või mis on tehtud või omandatud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

2. PEATÜKK

INVESTEERINGUTE KAITSE

ARTIKKEL 2.1

Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse järgmise suhtes:
 - a) käesoleva lepinguga hõlmatud investeering ning
 - b) lepinguosalise investorid seoses nende käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu haldamisega.

¹ Suurema kindluse huvides hõlmavad liidu liikmesriikide siseriiklikud õigusnormid liidu õigusnorme.

2. Artikleid 2.3 (Võrdne kohtlemine) ja 2.4 (Enamsoodustusrežiim) ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) audiovisuaalteenused;
- b) tuumamaterjalide kaevandamine, tootmine ja töötlemine;¹
- c) relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmine või nendega kauplemine;
- d) riigisisene merekabotaaž;²
- e) siseriiklikud ja rahvusvahelised regulaarsed või mitteregulaarsed lennutransporditeenused ning liiklusõiguste teostamisega otseselt seotud teenused, välja arvatud:
 - i) õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused, mille ajaks õhusõiduk liiklusest kõrvaldatakse;

¹ Suurema kindluse huvides hõlmab tuumamaterjalide töötlemine kõiki toiminguid, mida on nimetatud *rahvusvahelises majanduse tegevusalade klassifikaatoris*, mis on esitatud ÜRO Statistikaameti väljaandes „Statistical Papers“ (M seeria, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002, kood 2330).

² Ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida asjakohaste siseriiklike õigusnormide kohaselt käsitatakse kabotaažina, hõlmab siseriiklik merekabotaaž käesolevas jaos reisijate või kauba vedu ühest liidu liikmesriigis või Vietnami asuvast sadamast või kohast teise samas liidu liikmesriigis või Vietnami asuvasse sadamasse või kohta, k.a tema mandrilaval, nagu on sätestatud ÜRO mereõiguse konventsioonis, ning ühest ja samast liidu liikmesriigis või Vietnami asuvast sadamast või kohast algavat ja seal lõppevat liiklust.

ii) lennutransporditeenuste müük ja turustamine;

iii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused;

iv) maapealne teenindus ning

v) lennujaamateenused,

ning

f) teenuste osutamine ja tegevuse valitsuse ülesannete täitmisel.

3. Artikleid 2.3 (Võrdne kohtlemine) ja 2.4 (Enamsoodustusrežiim) ei kohaldata lepinguosaliste antavate subsiidiumide suhtes¹.

4. Käesolevat peatükki ei kohaldata lepinguosaliste sotsiaalkindlustussüsteemide suhtes või sellise tegevuse suhtes kummagi lepinguosalise territooriumil, mis on kas või ajutiselt seotud avaliku võimu teostamisega.

¹ ELi puhul hõlmab subsiidium riigiabi, nagu on see on määratletud liidu õiguses. Vietnami puhul hõlmab subsiidium investeerimisstiimuleid ja investeerimisabi, näiteks tootmiskohtade toetamine, töötajate koolitamine ja konkurentsivõime suurendamise meetmed, nagu tehnoloogia, teadus- ja arendustegevuse, tasuta õigusabi, turuteabe ning müügiedenduse jaoks antav abi.

5. Käesolevat peatükki ei kohaldata meetmete suhtes, mis mõjutavad füüsilisi isikuid, kes püüavad pääseda lepinguosalise tööturule, ega ka kodakondsuse ning alalise elu- või töökohaga seotud meetmete suhtes.

6. Ühtegi käesoleva lepingu sätet, välja arvatud artiklid 2.1 (Kohaldamisala), 2.2 (Investeeringud ning reguleerivad meetmed ja eesmärgid) ja 2.5 (Investeeringute kohtlemine) kuni 2.9 (Õiguste üleminek), ei tõlgendata nii, et see piirab vabakaubanduslepingu 9. peatüki (Riigihanked) kohaseid lepinguosaliste kohustusi või paneb neile seoses riigihangetega lisakohustusi. Suurema kindluse huvides käsitatakse riigihangetega seotud meetmeid, mis on kooskõlas vabakaubanduslepingu 9. peatükiga (Riigihanked), artiklite 2.1 (Kohaldamisala), 2.2 (Investeeringud ning reguleerivad meetmed ja eesmärgid) ja 2.5 (Investeeringute kohtlemine) kuni 2.9 (Õiguste üleminek) sätete rikkumisena.

ARTIKKEL 2.2

Investeeringud ning reguleerivad meetmed ja eesmärgid

1. Lepinguosalisel kinnitavad veel kord oma õigust kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada sellised õiguspärased poliitikaeesmärgid nagu rahvatervise, ohutuse, keskkonna ja avaliku kõlbluse kaitse, sotsiaal- ja tarbijakaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse.

2. Suurema kindluse huvides ei tõlgendata käesolevat peatükki lepinguosalise kohustusena mitte muuta oma õigus- ja reguleerivat raamistikku, sealhulgas viisil, mis võib negatiivselt mõjutada investeeringute haldamist või investori kasumiootusi.
3. Suurema kindluse huvides ja vastavalt lõikele 4 ei käsitata lepinguosalise otsust subsidiumi või toetust mitte anda, pikendada või säilitada käesoleva peatüki sätete rikkumisena järgmistel juhtudel:
- a) kui lepinguosalisel ei ole seadusest või lepingust tulenevalt teise lepinguosalise investori ees või seoses käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuga kohustust asjaomast subsidiumi või toetust anda, pikendada või säilitada, või
 - b) kui see otsus on kooskõlas subsidiumi või toetuse andmise, pikendamise või säilitamise suhtes kohaldatavate mis tahes tingimustega.
4. Suurema kindluse huvides ei tõlgendata ühtki käesoleva peatüki sätet nii, et see takistab lepinguosalist lõpetamast subsidiumi¹ andmine või nõuda subsidiumi tagasimaksmist, ega ka viisil, mis kohustab lepinguosalist maksma investorile hüvitist, kui sellise korralduse on andnud üks lepinguosalise pädevatest asutustest, mis on nimetatud 1. lisas (Pädevad asutused).

¹ ELi puhul hõlmab subsidium riigiabi, nagu on see on määratletud liidu õiguses. Vietnami puhul hõlmab subsidium investeerimisstiimuleid ja investeerimisabi, näiteks tootmiskohtade toetamine, töötajate koolitamine ja konkurentsivõime suurendamise meetmed, nagu tehnoloogia, teadus- ja arendustegevuse, tasuta õigusabi, turuteabe ning müügiendenduse jaoks antav abi.

ARTIKKEL 2.3

Võrdne kohtlemine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise investoreid ja käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuid koheldakse seoses käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringute haldamisega viisil, mis ei ole vähem soodus kui kohtlemine, mis saab tema poolt samasuguses olukorras osaks tema enda investoritele või investeeringutele.
2. Olenemata lõikest 1 ja Vietnami puhul 2. lisa (Vietnamile tehtav erand võrdsest kohtlemisest) kohaselt võib lepinguosaline kehtestada või säilitada mis tahes meetme seoses käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu haldamisega, eeldusel et see meede ei ole vastuolus vabakaubanduslepingu 8-A lisas (Liidu erikohustuste tabel) või 8-B lisas (Vietnami erikohustuste tabel) sätestatud kohustusega ja kui see meede on:
 - a) meede, mis on kehtestatud käesoleva lepingu jõustumisel või enne seda;
 - b) punktis a osutatud meede, mida jätkatakse, mis asendatakse või mida muudetakse pärast käesoleva lepingu jõustumist, tingimusel et pärast selle jätkamist, asendamist või muutmist ei ole ta vähem kooskõlas lõikega 1, võrreldes sellega, millisena ta eksisteeris enne oma jätkamist, asendamist või muutmist, või

- c) meede, mis ei kuulu punktide a ega b kohaldamisalasse, tingimusel, et seda ei kohaldata lepinguosalise territooriumil enne selle meetme jõustumise kuupäeva tehtud investeeringute suhtes viisil, mis tekitab sellistele investeeringutele kahju¹.

ARTIKKEL 2.4

Enamsoodustusrežiim

1. Lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise investoreid ja käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuid koheldakse seoses käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringute haldamisega viisil, mis ei ole vähem soodus kui kohtlemine, mis saab tema poolt samasuguses olukorras osaks kolmanda riigi investoritele või investeeringutele.
2. Lõiget 1 ei kohaldata järgmiste sektorite suhtes:
 - a) sideteenused, välja arvatud posti- ja telekommunikatsiooniteenused;
 - b) meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused;

¹ Käesoleva punkti kohaldamisel on lepinguosalised kokku leppinud, et selle kindlakstegemisel, kas meede põhjustab enne selle meetme jõustumist tehtud investeeringutele kahju, võetakse arvesse seda, kas lepinguosaline on meetme rakendamiseks näinud ette mõistliku kohanemisperioodi või on astunud muid samme, et leevendada meetme mõju investeeringutele, mis on tehtud enne meetme jõustumist.

- c) kalandus ja vesiviljelus;
- d) metsamajandus ja jahipidamine ning
- e) kaevandamine, sealhulgas nafta ja gaasi tootmine.

3. Lõiget 1 ei tõlgendata viisil, mis kohustab lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise investoritele või käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringutele kasu mis tahes kohtlemisest, mis põhineb mis tahes kahepoolisel, piirkondlikul või rahvusvahelisel lepingul, mis jõustus enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

4. Lõiget 1 ei tõlgendata viisil, mis kohustab lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise investoritele või käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringutele kasu:

- a) mis tahes kohtlemisest, mis põhineb mis tahes kahepoolisel, piirkondlikul või mitmepoolisel lepingul, mis sisaldab kohustusi kaotada lepinguosaliste vahel sisuliselt kõik investeerimistõkked ning mille kohaselt tuleb lepinguosaliste õigusakte ühes või mitmes majandussektoris ühtlustada¹;
- b) mis tahes kohtlemisest, mis põhineb mis tahes rahvusvahelisel lepingul topeltmaksustamise vältimise kohta või muul rahvusvahelisel lepingul või kokkuleppel, mis on täielikult või peamiselt seotud maksustamisega, või

¹ Suurema kindluse huvides hõlmab piirkondliku lepingu mõiste käesoleva punkti puhul ASEANi majandusühendust.

- c) mis tahes kohtlemisest, mis tuleneb meetmetest, millega nähakse ette kvalifikatsioonide, litsentside ja usaldatavusnõuete tunnustamine vastavalt *teenustekaubanduse üldlepingu*¹ VII artiklile või selle lisale finantsteenuste kohta.

5. Suurema kindluse huvides ei hõlma lõikes 1 viidatud mõiste „kohtlemine“ vaidluste lahendamise menetlusi ega mehhanisme, nagu need, mis on esitatud 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jaos (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) või sätestatud muudes kahepoolsetes, piirkondlikes või rahvusvahelistes lepingutes. Sellistes lepingutes sisalduvad olulised kohustused ei kujuta endast „kohtlemist“ ja seega ei saa neid arvesse võtta selle artikli rikkumise hindamisel. Meetmeid, mida lepinguosaline võtab nende oluliste kohustuste kohaselt, käsitatakse „kohtlemisena“.

6. Käesoleva artikli tõlgendamisel kohaldatakse *ejusdem generis* põhimõtet².

¹ Nagu on esitatud 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu 1b lisas.

² Suurema kindluse huvides ei tõlgendata käesolevat lõiget nii, et see takistaks käesoleva lepingu muude sätete tõlgendamisel kohaldamast *ejusdem generis* põhimõtet kui see on asjakohane.

ARTIKKEL 2.5

Investeeringute kohtlemine

1. 3. lisa (Käsituslepe investeeringute kohtlemise kohta) lõigete 2–7 kohaselt peab kumbki lepinguosaline tagama teise lepinguosalise investorite ja käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringute õiglase ja erapooletu kohtlemise ning nende täieliku kaitse ja turvalisuse.
2. Lepinguosaline rikub lõikes 1 nimetatud õiglase ja erapooletu kohtlemise kohustust, kui meede või meetmete sari sisaldab järgmist:
 - a) kohtuliku arutamise mittevõimaldamist kriminaal-, tsiviil- või haldusmenetlustes;
 - b) nõuetekohase menetluse olulist rikkumist kohtu- ja haldusmenetlustes;
 - c) ilmset omavoli;
 - d) sihipärast diskrimineerimist ilmselgelt õigusvastastel alustel, nagu sugu, rass või usulised veendumused;
 - e) väärkohtlemist, nagu sundimine, võimu kuritarvitamine vms pahauskne tegevus või
 - f) lepinguosaliste kooskõlas lõikega 3 vastu võetud õiglase ja erapooletu kohtlemise kohustuse mis tahes muude aspektide rikkumist.

3. Kohtlemine, mida ei ole lõikes 2 nimetatud, võib kujutada endast õiglase ja erapooletu kohtlemise rikkumist, kui lepinguosalised on selles kokku leppinud kooskõlas artiklis 4.3 (Muudatused) sätestatud menetlusega.
4. Kohaldades lõikeid 1–3, võib 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) kohane vaidluste lahendamise organ võtta arvesse, kas lepinguosaline esitas eesmärgiga stimuleerida käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringut teise lepinguosalise investorile sellise konkreetse kirjelduse, mis tekitab õiguspärase ootuse ja millele investor tugines otsustamisel, kas teha või säilitada see investeering, kuid millest lepinguosaline hiljem kinni ei pidanud.
5. Suurema kindluse huvides viitab lõikes 1 osutatud „täielik kaitse ja turvalisus“ lepinguosalise kohustusele võtta põhjendatult vajalikke meetmeid, et kaitsta investorite ja käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringute füüsilist julgeolekut.
6. Kui lepinguosaline on sõlminud teise lepinguosalise investorite või käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringute kohta kirjaliku lepingu, mis vastab kõigile allpool esitatud tingimustele, ei või lepinguosaline seda lepingut rikkuda valitsuse ülesannete täitmisega. Need tingimused on järgmised:
- a) sõlmitakse kirjalik leping ja see jõustub pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva¹;

¹ Suurema kindluse huvides ei hõlma kirjalik leping, mis sõlmitakse ja mis jõustub pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, lepingu uuendamist või pikendamist kooskõlas esialgse lepingu sätetega ning samadel või olulisel määral samadel tingimustel, mis olid kehtestatud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva sõlmitud ja jõustunud esialgses lepingus.

- b) investor tugineb kirjalikule lepingule otsustamisel, kas teha või säilitada käesoleva lepinguga hõlmatud investeering, mis ei ole see kirjalik leping ise, ning lepingu rikkumisega kaasneb tegelik kahju sellele investeeringule;
 - c) kirjaliku lepinguga¹ kaasneb asjaomase investeeringuga seotud õiguste ja kohustuste vahetamine, mis on mõlema lepinguosalise jaoks siduv, ning
 - d) kirjalik leping ei sisalda klauslit, mis puudutab selle lepingu osaliste vaheliste vaidluste lahendamist rahvusvahelise vahekohtumenetluse abil.
7. Käesoleva lepingu mõne muu sätte või mõne muu rahvusvahelise lepingu sätte rikkumine ei tõenda, et käesolevat artiklit on rikutud.

ARTIKKEL 2.6

Kahju hüvitamine

1. Selle lepinguosalise investoritele, kelle käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringud kannavad kahju sõja või muu relvastatud konflikti, revolutsiooni, riikliku hädaolukorra, mässu, ülestõusu või mürari tõttu teise lepinguosalise territooriumil, tagab kõnealune teine lepinguosaline hüvitise, kahjutasu, kompensatsiooni või muu kokkuleppe korras kohtlemise, mis ei ole vähem soodus kui see, mida kõnealune teine lepinguosaline pakub omaenda investoritele või mõne kolmanda riigi investoritele.

¹ Mõiste „kirjalik leping“ tähendab kirjalikku kokkulepet, mille lepinguosaline on ühe või mitme dokumendina sõlminud teise lepinguosalise investoriga või tema investeeringu kohta ning mille üle on läbirääkimisi pidanud ja mida täidavad mõlemad lepinguosalised.

2. Kui ühe lepinguosalise investorid kannavad lõikes 1 nimetatud olukorra tõttu teise lepinguosalise territooriumil kahju, tagab teine lepinguosaline, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, neile kiire, piisava ja tõhusa hüvitise või kompensatsiooni, kui see kahju tuleneb:

- a) käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu või selle osa rekvireerimisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt või
- b) käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu või selle osa hävitamisest teise lepinguosalise relvajõudude või ametivõimude poolt,

kuigi olukord seda ei nõudnud.

ARTIKKEL 2.7

Sundvõõrandamine

1. Lepinguosaline ei natsionaliseeri ega sundvõõranda teise lepinguosalise investorite käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuid ei otse ega kaudselt meetmete kaudu, millel on samaväärne toime natsionaliseerimise või sundvõõrandamisega (edaspidi „sundvõõrandamine“), välja arvatud:

- a) avalikes huvides,
- b) nõuetekohase õigusmenetluse kohaselt;

c) mittediskrimineerivalt ning

d) makstes kiire, piisava ja tõhusa hüvitise.

2. Lõikes 1 osutatud hüvitis peab vastama käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu õiglasele turuväärtusele vahetult enne selle sundvõõrandamise või eelseisva sundvõõrandamise avalikustamist, olenevalt sellest, kumb on varasem; sellele lisanduvad mõistliku määraga intressid, mida arvutatakse ärilistel alusel alates sundvõõrandamise kuupäevast kuni hüvitise maksmise kuupäevani. Selline hüvitis peab olema tegelikult realiseeritav, vabalt ülekantav artikli 2.8 (Ülekanded) tähenduses ja see tuleb tasuda viivitamata.

3. Kui sundvõõrandavaks lepinguosaliseks on Vietnam, peab olenemata lõigetest 1 ja 2 iga maaga seotud otsese sundvõõrandamise meede olema:

a) võetud eesmärgil, mis on kooskõlas kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega¹ ning

b) selle puhul tuleb tasuda turuväärtusega võrdset hüvitist, võttes arvesse kohaldatavaid siseriiklikke õigusnorme.

4. Intellektuaalomandi õigustega seotud kohustuslike litsentside väljaandmine ei kujuta endast sundvõõrandamist lõike 1 tähenduses, kuivõrd see väljaandmine on kooskõlas WTO asutamislepingu 1C lisas sisalduva *intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga* (edaspidi „TRIPS-leping“).

¹ Kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid on alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast Vietnami maaseadus nr 45/2013/QH13 ja dekreet nr 44/2014/ND-CP maa hindade reguleerimise kohta.

5. Sundvõõrandamisest mõjutatud investoril on õigus nõuda, et lepinguosalise kohus või muu sõltumatu asutus vaataks tema nõude sundvõõrandava lepinguosalise õiguse kohaselt viivitamata läbi ja hindaks investeeringut.
6. Seda artiklit tõlgendatakse kooskõlas 4. lisaga (Käsituslepe sundvõõrandamise kohta).

ARTIKKEL 2.8

Ülekanded

Lepinguosalised võimaldavad teha kõiki käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuga seotud ülekandeid piirangute või viivituseeta vabalt konverteeritavas valuutas, kohaldades ülekande tegemise kuupäeval turul kehtivat vahetuskurssi. Selliste ülekannete hulka kuuluvad:

- a) sissemaksed kapitali, näiteks põhi- ja täiendavad vahendid investeeringu säilitamiseks, arendamiseks või suurendamiseks;
- b) kasum, dividendid, kapitalikasum ja muu tulu, tulu, mis saadakse investeeringu või mõne selle osa müügist või investeeringu osalisest või täielikust likvideerimisest;
- c) intressid, litsentsitasud, haldustasud ja tasud tehnilise abi jm eest;

- d) investori sõlmitud lepingu või käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu alusel tehtud maksed, sealhulgas laenulepingu kohaselt tehtud maksed;
- e) palgad ja muud töötasud töötajatele, kes on värvatud välismaalt ja kelle töö on seotud investeeringuga;
- f) maksed, mis tehakse artikli 2.6 (Kahju hüvitamine) või artikli 2.7 (Sundvõõrandamine) alusel, ning
- g) kahju hüvitamine vastavalt 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jao (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) kohaselt tehtud otsusele.

ARTIKKEL 2.9

Õiguste üleminek

Kui lepinguosaline või lepinguosalise ametiasutus teeb makse kahjuhüvitise, tagatise või kindlustuslepingu alusel, mille ta on sõlminud seoses investeeringuga, mille üks tema investoritest on teinud teise lepinguosalise territooriumil, tunnustab teine lepinguosaline sellise investeeringu suhtes õiguse või nõudeõiguse üleminekut või nõude loovutamist. Lepinguosalisel või ametiasutusel on õigus kasutada loovutatud või üle antud õigust või nõuet samas ulatuses, nagu investori algset õigust või nõuet. Selliseid loovutatud õigusi võib kasutada lepinguosaline või tema ametiasutus või ka investor üksnes juhul, kui lepinguosaline või ametiasutus teda selleks volitab.

3. PEATÜKK

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

A JAGU

LEPINGUOSALISTE VAHELISTE VAIDLUSTE LAHENDAMINE

1. ALAJAGU

EESMÄRK JA KOHALDAMISALA

ARTIKKEL 3.1

Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on luua tulemuslik ja tõhus mehhanism, et vältida ja lahendada lepinguosaliste vahelisi vaidlusi seoses käesoleva lepingu tõlgendamise ja kohaldamisega ning leida mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 3.2

Kohaldamisala

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki lepinguosaliste vaheliste vaidluste vältimise ja lahendamise suhtes seoses käesoleva lepingu sätete tõlgendamise või kohaldamisega.

2. ALAJAGU

KONSULTEERIMINE JA VAHENDAMINE

ARTIKKEL 3.3

Konsultatsioonid

1. Lepinguosalised püüavad lahendada kõik artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud vaidlused omavahel heauskselt konsulteerides, eesmärgiga jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.
2. Lepinguosaline esitab konsultatsiooni alustamiseks teisele lepinguosalisele kirjaliku taotluse, mille koopia saadetakse artikli 4.1 (Komitee) kohaselt loodud komiteele, märkides ära asjaomase meetme ja käesoleva lepingu asjakohased sätted.

3. Konsultatsioonid peetakse 30 päeva jooksul alates lõikes 2 osutatud taotluse saamisest ja need toimuvad selle lepinguosalise territooriumil, kellele konsultatsioonitaotlus esitati, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised lepivad kokku teisiti. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 45 päeva pärast taotluse saamist, välja arvatud juhul, kui mõlemad lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioone jätkata. Konsultatsioonid, eelkõige kõik andmed ja seisukohad, mille lepinguosalised avaldavad, on konfidentsiaalsed, ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigusi mis tahes edasises menetluses.

4. Konsultatsioonid kiireloomulistes küsimustes, nagu kergesti riknevad ja hooajakaubad ning -teenused, peetakse 15 päeva jooksul alates lõikes 2 viidatud taotluse kättesaamise kuupäevast. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 20 päeva möödumisel, välja arvatud juhul, kui mõlemad lepinguosalised lepivad kokku konsultatsioone jätkata.

5. Konsultatsioone taotlenud lepinguosaline võib tugineda artiklile 3.5 (Vahekohtumenetluse algatamine), kui:

- a) teine lepinguosaline ei vasta konsultatsioonitaotlusele 15 päeva jooksul alates selle kättesaamisest;
- b) konsultatsioone ei korraldata lõikes 3 või 4 sätestatud tähtaja jooksul;
- c) lepinguosalised lepivad kokku, et konsultatsioone ei korraldata, või
- d) konsultatsioonid on loetud lõppenuks mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni jõudmata.

6. Konsultatsioonide käigus esitavad lepinguosalised piisavalt faktilist teavet, et võimaldada uurida, kuidas vaidlusalune meede võib mõjutada käesoleva lepingu toimimist ja kohaldamist.

ARTIKKEL 3.4

Vahendusmehhanism

Lepinguosalised võivad 9. lisa (Vahendusmehhanism) kohaselt igal ajal kokku leppida vahendusmenetluse algatamises mis tahes meetme suhtes, mis kahjustab lepinguosaliste vahelisi investeeringuid.

3. ALAJAGU

VAIDLUSTE LAHENDAMISE MENETLUS

ARTIKKEL 3.5

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Kui lepinguosalised ei ole suutnud vaidlust lahendada artiklis 3.3 (Konsultatsioonid) sätestatud konsultatsioonide teel, võib konsultatsioone taotlenud lepinguosaline taotleda vahekohtu moodustamist.

2. Vahekohtu moodustamise taotlus esitatakse kirjalikult teisele lepinguosalisele ja selle koopia esitatakse komiteele. Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma taotluses ära kõnealuse meetme ja selgitab, mil viisil see meede on vastuolus käesoleva lepingu sätetega; see teave esitatakse viisil, mis annab kaebusele selge õigusliku aluse.

ARTIKKEL 3.6

Vahekohtu pädevus

Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, määratakse kümne päeva jooksul pärast vahekohtunike valimist vahekohtu pädevuseks järgmine:

„vaadata artikli 3.5 (Vahekohtumenetluse algatamine) kohases vahekohtu moodustamise taotluses nimetatud asi läbi, pidades silmas käesoleva lepingu asjaomaseid sätteid, millele lepinguosalised on viidanud; otsustada, kas asjaomane meede on kooskõlas artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetega, ning esitada kooskõlas artiklitega 3.10 (Vahearuanne) ja 3.11 (Lõpparuanne) oma aruandes tuvastatud asjaolud, asjakohaste sätete kohaldatavus ning järelduste ja soovitude peamised põhjused.“

ARTIKKEL 3.7

Vahekohtu moodustamine

1. Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust.
2. Lepinguosalisel konsulteerivad omavahel ja lepivad kokku vahekohtu koosseisus kümne päeva jooksul pärast kuupäeva, millal lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, sai vahekohtu moodustamise taotluse.
3. Kui lepinguosalisel ei jõua lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul vahekohtu koosseisus kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline nimetada kümne päeva jooksul pärast lõikes 2 ette nähtud tähtaja möödumist ühe vahekohtuniku oma alanimikirjast, mis on koostatud artikli 3.23 (Vahekohtunike nimekiri) kohaselt. Kui lepinguosaline ei määra oma alanimikirjast vahekohtunikku, valib komitee esimees või esimehe esindaja teise lepinguosalise taotluse korral vahekohtuniku loosi teel selle lepinguosalise alanimikirjast, mis on koostatud artikli 3.23 (Vahekohtunike nimekiri) kohaselt.
4. Kui lepinguosalisel ei jõua lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul vahekohtu esimehe osas kokkuleppele, valib komitee esimees või esimehe esindaja lepinguosalise taotluse korral vahekohtu esimehe loosi teel esimeeste alanimikirjast, mis on koostatud artikli 3.23 (Vahekohtunike nimekiri) kohaselt.
5. Komitee esimees või tema esindaja valib vahekohtunikud viie päeva jooksul alates lõikes 3 või 4 nimetatud taotlusest.

6. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil kõik kolm väljavalitud vahekohtunikku on teatanud lepinguosalistele, et nad nõustuvad enda nimetamisega vahekohtunikuks vastavalt 7. lisale (Kodukord).

7. Kui lõikes 3 või 4 nimetatud taotluse esitamise ajaks ei ole mõnda artiklis 3.23 (Vahekohtunike nimekiri) nimetatud nimekirja koostatud või kui mõni nimekiri ei sisalda piisaval arvul nimesid, valitakse vahekohtunikud loosi teel mõlema lepinguosalise poolt ametlikult kandidaadiks esitatud isikute seast või ühe lepinguosalise poolt ametlikult kandidaadiks esitatud isikute seast, kui ainult üks lepinguosaline on kandidaadid esitanud.

ARTIKKEL 3.8

Vahekohtu vaidluste lahendamise menetlus

1. Vahekohtu vaidluste lahendamise menetluses kohaldatakse käesolevas artiklis, 7. lisas (Kodukord) ning 8. lisas (Vahekohtunike ja vahendajate käitumisjuhend) sätestatud norme ja menetlusi.

2. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga kümne päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida lepinguosalised või vahekohus peavad asjakohaseks, sealhulgas menetluse ajakava, vahekohtunikele makstav tasu ja nende kulude hüvitamine vastavalt 7. lisale (Kodukord). Vahekohtunikud ja lepinguosaliste esindajad võivad osaleda sellel kohtumisel telefonitsi või videokonverentsi kaudu.

3. Lepinguosaliselised määravad istungi toimumise koha kindlaks vastastikusel kokkuleppel. Kui lepinguosaliselised istungi toimumise kohas kokkuleppele ei jõua, toimub istung Brüsselis, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Vietnam, ja Hanoi, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on EL.
4. Kõik istungid on avalikud, kui 7. lisas (Kodukord) ei ole ette nähtud teisiti.
5. Kooskõlas 7. lisaga (Kodukord) antakse lepinguosalistele võimalus osaleda menetlusega seotud seisukohtade, avalduste, väidete ja vastuväidete esitamisel. Lepinguosaliselised teevad üksteisele kättesaadavaks kogu vahekohtule esitatud teabe ja kõik kirjalikud esildised, sealhulgas märkused vahearuande kirjeldava osa kohta, vastused vahekohtu küsimustele ning lepinguosalise märkused nende vastuste kohta.
6. Kui lepinguosaliselised ei lepi kolme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, võib vahekohus võtta kooskõlas 7. lisaga (Kodukord) vastu kirjalikke esildisi, mille lepinguosalise territooriumil asuvad füüsilised või juriidilised isikud on esitanud omal algatusel (*amicus curiae* esildised).
7. Vahekohtu sisearutelud toimuvad kinnistel nõupidamistel, millest võtavad osa üksnes vahekohtunikud. Vahekohus võib lubada oma nõupidamise juures viibida ka oma assistentidel. Vahekohtu nõupidamised ja talle esitatud dokumendid on konfidentsiaalsed.

ARTIKKEL 3.9

Eelotsus kiireloomulisuse kohta

Kui lepinguosaline seda taotleb, teeb vahekohus kümne päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist eelotsuse selle kohta, kas ta peab juhtumit kiireloomuliseks.

ARTIKKEL 3.10

Vahearuanne

1. Hiljemalt 90 päeva pärast vahekohtu moodustamist esitab vahekohus lepinguosalistele vahearuanne, mis sisaldab tuvastatud asjaolusid, asjakohaste sätete kohaldatavust ning järelduste ja soovitude peamisi põhjendusi. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, peab vahekohtu esimees sellest lepinguosalisi ja komiteed kirjalikult teavitama, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb vahearuanne esitada. Mingil juhul ei või vahearuanne esitamine võtta vahekohtul aega rohkem kui 120 päeva alates vahekohtu moodustamise kuupäevast.
2. Lepinguosaline võib 14 päeva jooksul pärast vahearuanne esitamist esitada vahekohtule märkusi sisaldava kirjaliku taotluse vahearuanne konkreetsete aspektide läbivaatamiseks.

3. Kiireloomulistel juhtudel, sealhulgas kergesti riknevate või hooajakaupade või -teenuste puhul, teeb vahekohus kõik võimaliku, et esitada vahearuanne 45 päeva jooksul, kuid mitte mingil juhul hiljem kui 60 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Lepinguosaline võib seitsme päeva jooksul pärast vahearuande saamist esitada vahekohtule märkusi sisaldava kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks.

4. Pärast lepinguosaliste poolt vahearuande kohta esitatud kirjalike taotluste ja märkuste arvessevõtmist võib vahekohus oma aruannet muuta ja vajaduse korral asjaolusid täiendavalt uurida.

ARTIKKEL 3.11

Lõpparuanne

1. Vahekohus esitab oma lõpparuande lepinguosalistele ja komiteele 120 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, peab vahekohtu esimees sellest lepinguosalisi ja komiteed kirjalikult teavitama, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb lõpparuande esitada. Mingil juhul ei või lõpparuande esitamine võtta vahekohtul aega rohkem kui 150 päeva alates vahekohtu moodustamise kuupäevast.

2. Kiireloomulistel juhtudel, sealhulgas kergesti riknevate või hooajakaupade või -teenuste puhul, teeb vahekohus kõik võimaliku, et esitada oma lõpparuanne 60 päeva jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Mingil juhul ei või lõpparuande esitamine võtta vahekohtul aega rohkem kui 75 päeva alates vahekohtu moodustamise kuupäevast.
3. Lõpparuandes kajastatakse piisaval määral vaheläbivaatamise käigus esitatud väiteid ning vastatakse selgelt lepinguosaliste märkustele.

ARTIKKEL 3.12

Lõpparuande soovitude täitmine

Lepinguosaline, kelle vastu kaebus on esitatud, võtab kõik vajalikud meetmeid, et tagada lõpparuande soovitude kiire ja heauskne täitmine.

ARTIKKEL 3.13

Soovituste täitmise mõistlik tähtaeg

1. Juhul kui lõpparuande soovitusi ei ole võimalik täita kohe, püüavad lepinguosalised nende täitmise tähtajas kokkuleppele jõuda. Sellisel juhul peab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande kättesaamist teatama kaebuse esitanud lepinguosalisele ja komiteele, kui kiiresti ta suudab soovitused täita (edaspidi „mõistlik tähtaeg“).

2. Kui lepinguosalisel ei suuda lõpparuande soovitude täitmiseks mõistlikku tähtaega kokku leppida, esitab kaebuse esitanud lepinguosaline 20 päeva jooksul pärast lõikes 1 sätestatud teate saamist lepinguosaliselt, kelle vastu kaebus esitati, artikli 3.7 (Vahekohtu moodustamine) kohaselt moodustatud vahekohtule (edaspidi „algne vahekohus“) kirjaliku taotluse mõistliku tähtaja kindlaksmääramiseks. Taotlusest teatatakse lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, ja komiteele.
3. Vahekohus teatab oma otsusest mõistliku tähtaja kohta lepinguosalistele ja komiteele 20 päeva jooksul pärast lõikes 2 osutatud taotluse esitamist.
4. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teavitab kaebuse esitanud lepinguosalist lõpparuande soovitude täitmisel tehtud edusammudest kirjalikult hiljemalt 30 päeva jooksul enne mõistliku tähtaja möödumist.
5. Mõistlikku tähtaega võib lepinguosaliste kokkuleppel pikendada.

ARTIKKEL 3.14

Lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetme läbivaatamine

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele ja komiteele enne mõistliku tähtaja möödumist kõikidest lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetmetest.

2. Kui lepinguosalisel ei jõua kokkuleppele lõike 1 kohaselt teatatud ja artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätete järgimiseks võetud meetme olemasolus või kokkusobivuses, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kirjalikult taotleda, et selles küsimuses teeks otsuse algne vahekohus. Taotlusest teatatakse lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, ja komiteele. Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma taotluses konkreetse vaidlusaluse meetme ja selgitab, miks see meede on vastuolus artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetega; see teave esitatakse viisil, mis annab kaebusele selge õigusliku aluse.

3. Vahekohus edastab oma otsuse lepinguosalistele ja komiteele 45 päeva jooksul pärast lõikes 2 osutatud taotluse esitamist.

ARTIKKEL 3.15

Ajutised meetmed soovitude täitmata jätmise korral

1. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, ei teata kaebuse esitanud lepinguosalisele ja komiteele enne mõistliku tähtaja möödumist ühestki lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetmest või kui vahekohus leiab, et nende täitmiseks ei ole võetud ühtki meedet või et meede, millest on käesoleva lepingu artikli 3.14 (Lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetme läbivaatamine) lõike 1 kohaselt teatatud, ei ole kooskõlas kõnealuse lepinguosalise kohustustega, mis tulenevad artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetest, peab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel pärast temaga konsulteerimist pakkuma hüvitist.

2. Kui kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab, et ta hüvitist ei taotle, või kui selline taotlus esitatakse, aga hüvitise suhtes ei jõuta kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast mõistliku tähtaja möödumist või pärast artikli 3.14 (Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetmete läbivaatamine) kohast vahekohtu otsust, milles on märgitud, et soovitude täitmiseks ei ole võetud ühtki meetet või et meede, mis soovitude täitmiseks võeti, ei ole kooskõlas artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetega, on kaebuse esitanud lepinguosalisel õigus võtta lepinguosaliste vaheliste sooduskaubandus- ja investeerimiskohustuste raames asjakohaseid meetmeid, mille mõju on võrdväärne rikkumise põhjustatud tühistamise või vähendamisega, teatades sellest teisele lepinguosalisele ja komiteele. Teates tuleb need meetmed nimetada. Kaebuse esitanud lepinguosaline võib neid meetmeid rakendada igal ajal pärast kümne päeva möödumist ajast, mil lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, sai kõnealuse teate kätte, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, on taotlenud käesoleva artikli lõike 3 kohase vahekohtumenetluse algatamist.

3. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, on arvamusel, et kaebuse esitanud lepinguosalise võetud meetmete mõju ei ole võrdväärne rikkumise põhjustatud tühistamise või vähenemisega, võib ta kirjalikult taotleda, et selles küsimuses teeks otsuse algne vahekohus. Sellisest taotlusest teatatakse kaebuse esitanud lepinguosalisele ja komiteele enne lõikes 2 nimetatud kümnepäevase tähtaja möödumist. Algne vahekohus teavitab lepinguosalisi ja komiteed kaebuse esitanud lepinguosalise võetud meetmeid käsitlevast otsusest 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Kohustuste täitmist ei peatata enne, kui algne vahekohus on oma otsuse teatavaks teinud, ja peatamine peab olema selle otsusega kooskõlas.

4. Käesoleva artikliga ette nähtud meetmed on ajutised ja neid ei kohaldata pärast seda, kui:
- a) lepinguosalisel on kooskõlas artikliga 3.19 (Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus) jõudnud kokkuleppele mõlemat lepinguosalist rahuldavas lahenduses;
 - b) lepinguosalisel on saavutanud kokkuleppe selle kohta, et artikli 3.14 (Lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetme läbivaatamine) lõike 1 alusel teatatud meetmega täidab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätteid, või
 - c) artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetega vastuolus olevad meetmed on artikli 3.14 (Lõpparuande soovitude täitmiseks võetud meetme läbivaatamine) lõike 3 alusel tehtud otsusega tühistatud või muudatuste abil kõnealuste sätetega kooskõlla viidud.

ARTIKKEL 3.16

Soovituste täitmiseks võetud meetme läbivaatamine pärast ajutiste meetmete võtmist

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele ja komiteele meetmetest, mis ta on võtnud vahekohtu aruande soovituste täitmiseks pärast kaebuse esitanud lepinguosalise võetud meetmeid või hüvitise kohaldamist (olenevalt asjaoludest). Kaebuse esitanud lepinguosaline lõpetab artikli 3.15 (Ajutised meetmed soovituste täitmata jätmise korral) kohaselt võetud meetmed 30 päeva jooksul alates teate saamise kuupäevast, välja arvatud lõikes 2 nimetatud juhtudel. Juhul kui kohaldatakse hüvitist, kuid välja arvatud lõikes 2 nimetatud juhtudel, võib lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, lõpetada hüvitise kohaldamise 30 päeva jooksul pärast seda, kui ta on esitanud teate vahekohtu aruande soovituste täitmise kohta.
2. Kui lepinguosalised ei jõua 30 päeva jooksul alates teate saamisest kokkuleppele selle kohta, kas lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, täidab teatatud meetmega artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätteid, taotleb kaebuse esitanud lepinguosaline algselt vahekohtult kirjalikult selles küsimuses otsuse tegemist. Taotlusest teatatakse lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, ja komiteele.

3. Vahekohtu otsus tehakse lepinguosalistele ja komiteele teatavaks 45 päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Kui vahekohus otsustab, et teatatud meede on artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätetega kooskõlas, tuleb artiklis 3.15 (Ajutised meetmed soovitude täitmata jätmise korral) osutatud meetmete kohaldamine või (olenevalt asjaoludest) hüvitise andmine lõpetada. Kui see on asjakohane, kohandatakse kohustuste täitmise või hüvitise andmise peatamise ulatust vahekohtu otsuse põhjal.

ARTIKKEL 3.17

Vahekohtunike asendamine

Kui algne vahekohus või mõni selle liige ei saa vahekohtumenetluse käigus vahekohtu töös osaleda, astub tagasi või ei täida 8. lisas (Vahekohtunike ja vahendajate käitumisjuhend) esitatud käitumisjuhendis sätestatud nõudeid ja ta tuleb seetõttu asendada, kohaldatakse artiklis 3.7 (Vahekohtu moodustamine) sätestatud korda. Aruannetest ja otsustest teatamise tähtaega pikendatakse 20 päeva võrra.

ARTIKKEL 3.18

Vahekohtumenetluste peatamine ja lõpetamine

1. Kui vahekohus saab mõlemalt lepinguosaliselt taotluse, peatab ta oma töö lepinguosaliste vahel kokku lepitud ajavahemikuks, kuid mitte kauemaks kui 12 järjestikuseks kuuks. Vahekohus alustab enne peatamisaja lõppu uuesti tööd mõlema lepinguosalise kirjaliku taotluse põhjal. Lepinguosalisel teavitavad sellest komiteed. Samuti võib vahekohus kummagi lepinguosalise kirjaliku taotluse põhjal alustada uuesti tööd peatamisaja möödumisel. Taotluse esitanud lepinguosaline teatab sellest komiteele ja teisele lepinguosalisele. Vahekohtu volitused lõppevad ja menetlus lõpetatakse, kui kumbki lepinguosaline ei esita peatamisaja lõppemisel taotlust vahekohtu töö jätkamiseks. Vahekohtu töö peatamise korral pikendatakse käesoleva peatüki asjaomastes sätetes kehtestatud tähtaegu sama aja võrra, mille jooksul töö on peatatud. Vahekohtu töö peatamine ja lõpetamine ei piira lepinguosaliste õigusi mis tahes muus menetluses vastavalt artiklile 3.24 (Vaidluste lahendamise organi valik).
2. Lepinguosalisel võivad leppida kokku vahekohtu menetluse lõpetamises, teavitades vahekohtu esimeest ja komiteed sellest ühiselt mis tahes ajal enne vahekohtu lõpparuande esitamist.

ARTIKKEL 3.19

Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus

Lepinguosalised võivad igal ajal leida käesoleva peatüki kohasele vaidlusele mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse. Vajaduse korral teatavad nad sellisest lahendusest üheskoos komiteele ja vahekohtu esimehele. Kui lahendus nõuab lepinguosalise asjakohaste siseriiklike menetluste kohast heakskiitu, viidatakse teates sellele nõudele ja vaidluse lahendamise menetlus peatatakse. Kui sellist heakskiitu ei ole vaja või kui teatatakse sellise siseriikliku menetluse lõpuleviimisest, siis vaidluse lahendamise menetlus lõpetatakse.

ARTIKKEL 3.20

Teave ja tehniline nõustamine

Vahekohus võib lepinguosalise taotluse korral või omal algatusel taotleda mis tahes allikatest, sealhulgas vaidluses osalevatelt lepinguosalistelt, mis tahes teavet, mida ta peab vahekohtu tegevuse seisukohalt vajalikuks. Vahekohtul on õigus küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda vajalikuks. Enne ekspertide valimist konsulteerib vahekohus lepinguosalistega. Kogu käesoleva artikli kohaselt saadud teave avaldatakse ja edastatakse lepinguosalistele, et nad saaksid vahekohtu kehtestatud tähtaja jooksul märkusi esitada.

ARTIKKEL 3.21

Tõlgendamiseeskirjad

Vahekohus tõlgendab artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud sätteid vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise tavaeeskirjadele, sealhulgas 23. mail 1969 Viinis sõlmitud *rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioonis* (edaspidi „Viini konventsioon“) sätestatud normidele.

Vahekohus võtab arvesse ka asjakohaseid tõlgendusi, mis on esitatud vaekogude ja apellatsioonikogu otsustes, mille on vastu võtnud WTO asutamislepingu 2. lisa kohane vaidluste lahendamise organ (edaspidi „vaidluste lahendamise organ“). Vahekohtu aruannete ja otsustega ei saa suurendada ega vähendada lepinguosaliste õigusi ega kohustusi, mis tulenevad käesolevast lepingust.

ARTIKKEL 3.22

Vahekohtu otsused

1. Vahekohus püüab teha kõik otsused ühehäälselt. Kui ühehäälselt otsust ei suudeta teha, otsustatakse vaidlusalune küsimus häälteenamusega. Vahekohtunike eriarvamusi ei avaldata ühelgi juhul.

2. Lepinguosalised nõustuvad vahekohtu aruannete ja otsustega ilma tingimusi esitamata. Vahekohtu aruannete ja otsustega ei looda füüsilistele ja juriidilistele isikutele õigusi ega kohustusi. Aruannetes ja otsustes esitatakse tuvastatud asjaolud, artiklis 3.2 (Kohaldamisala) osutatud asjakohaste sätete kohaldatavus ja mis tahes järelduste põhjendused. Komitee teeb vahekohtu aruanded ja otsused täies ulatuses avalikult kättesaadavaks kümne päeva jooksul pärast nende esitamist, välja arvatud juhul, kui ta otsustab seda konfidentsiaalse teabe kaitsmise eesmärgil mitte teha.

4. ALAJAGU

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 3.23

Vahekohtunike nimekiri

1. Komitee koostab hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva lepingu jõustumist nimekirja vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda vahekohtunikena. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

- a) Vietnami alamnimekiri;
- b) liidu ja selle liikmesriikide alamnimekiri ning

- c) alamnimekiri, kuhu kuuluvad isikud, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ega alalised elanikud ja kes asuvad täitma vahekohtu esimehe ülesandeid.
2. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Komitee tagab, et nimekirja kuulub alati see minimaalne nõutav arv isikuid.
3. Vahekohtunikud peavad olema tõendanud oma eriteadmisi ja kogemusi õiguse ja rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas. Nad peavad olema sõltumatud, täitma oma ülesandeid üksikisikuna ega tohi vastu võtta juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ega olla seotud kummagi lepinguosalise valitsustega ning nad peavad järgima 8. lisas (Vahekohtunike ja vahendajate käitumisjuhend) esitatud käitumisjuhendit.
4. Komitee võib koostada kümnest isikust koosneva lisanimekirja, millesse kuuluvad isikud, kellel on tõendatud eriteadmised ja kogemused konkreetsetes käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades. Lepinguosaliste kokkuleppel võib vahekohtu moodustamisel kasutada sellist lisanimekirja käesoleva peatüki artikliga 3.7 (Vahekohtu moodustamine) ettenähtud korras.

ARTIKKEL 3.24

Vaidluste lahendamise organi valik

1. Vaidluste lahendamise menetluse kasutamine kooskõlas käesoleva peatükiga või mis tahes muu rahvusvahelise lepinguga, mille osalised lepinguosalised on, ei piira Maaailma Kaubandusorganisatsiooni raames võetavaid meetmeid, sealhulgas vaidluste lahendamise meetmeid.

2. Erandina lõikest 1 ei või lepinguosaline taotleda konkreetse meetme puhul asjaomaste vaidluste lahendamise organite vahendusel hüvitist sisuliselt samaväärse kohustuse rikkumise eest käesoleva lepingu, WTO asutamislepingu või mis tahes muu rahvusvahelise lepingu kohaselt, mille osalised mõlemad lepinguosalisel on. Kui vaidluste lahendamise menetlus on algatatud, ei esita lepinguosaline muu lepingu alusel muule vaidluste lahendamise organile taotlust hüvitise saamiseks sisuliselt samaväärse kohustuse rikkumise eest, välja arvatud juhul, kui esimesena valitud vaidluste lahendamise organ ei suuda menetluslikel või jurisdiktsioonist tulenevatel põhjustel kõnealuse kohustuse rikkumise kohta otsust langetada.

3. Käesolevas artiklis lähtutakse järgmisest:

- a) WTO asutamislepingu kohane vaidluse lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada WTO *vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe* artikli 6 kohane vaekogu;
- b) käesoleva peatüki kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada artikli 3.5 (Vahekohtumenetluse algatamine) lõike 1 kohane vahekohus;
- c) mis tahes muu rahvusvahelise lepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks kooskõlas käesoleva lepinguga.

4. Ükski käesoleva lepingu säte ei takista lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist WTO vaidluste lahendamise organi loal. WTO asutamislepingule ega vabakaubanduslepingule ei saa tugineda, et takistada lepinguosalist võtmast artikli 3.15 (Ajutised meetmed soovitude täitmata jätmise korral) kohaseid asjakohaseid meetmeid.

ARTIKKEL 3.25

Tähtajad

1. Kõiki käesolevas jaos sätestatud tähtaegu, kaasa arvatud vahekohtute aruannete ja otsuste teatavakstegemise tähtaegu, arvestatakse kalendripäevades alates viidatud toimingule või sündmusele järgnevast päevast, kui ei ole sätestatud teisiti.
2. Kõiki käesolevas jaos osutatud tähtaegu võib muuta lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel. Vahekohus võib igal ajal teha lepinguosalistele ettepaneku muuta käesolevas jaos osutatud tähtaegu, esitades ettepaneku põhjenduse.

ARTIKKEL 3.26

Läbivaatamine ja parandamine

Komitee võib vaadata läbi 7. lisa (Kodukord), 8. lisa (Vahekohtunike ja vahendajate käitumisjuhend) ja 9. lisa (Vahendusmehhanism) ning otsustada neid parandada.

B JAGU

INVESTORITE JA LEPINGUOSALISE VAHELISTE VAIDLUSTE LAHENDAMINE

1. ALAJAGU

Kohaldamisala ja mõisted

ARTIKKEL 3.27

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse ühe lepinguosalise hageja ja teise lepinguosalise vahelistes vaidlustes, mis käsitlevad mis tahes meedet,¹ millega väidetavalt rikutakse 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid ja põhjustatakse väidetavalt kahju hagejale või kohapealsele äriühingule, või kui nõue on esitatud hageja omanduses või kontrolli all oleva kohapealse äriühingu nimel.
2. Suurema kindluse huvides ei ole hagejal õigust käesoleva jao kohaselt nõuet esitada, kui tema investeering on tehtud teadliku valeandmete edastamise, varjamise, korruptsiooni või sellise käitumise kaudu, mis kujutab endast protsessi kuritarvitamist.

¹ Suurema kindluse huvides võib mõiste „meede“ hõlmata tegevusetust.

3. Kohus ja apellatsioonikohus, mis on moodustatud vastavalt artikli 3.38 (Kohus) ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) kohaselt, ei või teha otsuseid nõuete kohta, mis jäävad selle artikli kohaldamisalast välja.

4. Nõudeid, mis on seotud lepinguosalise võla restruktureerimisega, käsitletakse selle jao ja 5. lisa (Valitsemissektori võlg) kohaselt.

ARTIKKEL 3.28

Mõisted

Kui ei ole sätestatud teisiti, kasutatakse käesolevas jaos järgmisi mõisteid:

- a) „menetlus“ – menetlus käesoleva jao kohases kohtus või apellatsioonikohtus;
- b) „vaidluses osalevad pooled“ – hageja ja kostja;
- c) „lepinguosalise hageja“:
 - i) artikli 2.1 (Kohaldamisala) lõike 1 punkti b kohane lepinguosalise investor, kes tegutseb enda nimel, või

- ii) artikli 2.1 (Kohaldamisala) lõike 1 punkti b kohane lepinguosalise investor, kes tegutseb kohapealse äriühingu nimel, mis on selle investori omanduses või kontrolli all; Suurema kindluse huvides loetakse, et selle punkti kohaselt esitatud nõue on seotud lepinguosalise ja teise lepinguosalise kodaniku vahelise vaidlusega ICSIDi konventsooni artikli 25 lõike 1 tähenduses;
- d) „ICSIDi konventsioon“ – *riikide ja muude riikide kodanike investeeringuvaidluste lahendamise konventsioon*, mis on sõlmitud 18. märtsil 1965 Washingtonis;
- e) „vaidluses mitteosalev lepinguosaline“ – Vietnam juhtudel, kui kostjaks on liit või mõni liidu liikmesriik, ning liit juhtudel, kui kostjaks on Vietnam;
- f) „kostja“ – kas Vietnam või ELi puhul kas liit või artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) kohane asjaomane liikmesriik;
- g) „kohapealne äriühing“ – juriidiline isik, kes on asutatud ühe lepinguosalise territooriumil ning kes on teise lepinguosalise investori omanduses ja kontrolli all;
- h) „1958. aasta New Yorgi konventsioon“ – *välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioon*, mis on sõlmitud 10. juunil 1958 New Yorgis;

- i) „kolmanda isiku poolne rahastamine“ – mis tahes rahastamine füüsilise või juriidilise isiku poolt, kes ei ole vaidluses osalev pool, kuid kes sõlmib vaidluses osaleva poolega kokkuleppe, et rahastada osaliselt või täielikult menetluse kulud tasu eest, mis oleneb vaidluse tulemusest, või mis tahes annetuse või toetuse vormis rahastamine füüsilise või juriidilise isiku poolt, kes ei ole vaidluses osalev pool;
- j) „UNCITRAL“ – ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjon ning
- k) „UNCITRALi läbipaistvuseeskirjad“ – UNCITRALi vastu võetud läbipaistvuseeskirjad, mida kohaldatakse lepingul põhinevate investori ja riigi vaheliste vahekohtumenetluste suhtes.

2. ALAJAGU

VAIDLUSTE KOHTUVÄLINE LAHENDAMINE JA KONSULTATSIOONID

ARTIKKEL 3.29

Vaidluste rahumeelne lahendamine

Kõik vaidlused tuleks võimaluste piires lahendada rahumeelselt läbirääkimiste või vahenduse teel ja võimaluse korral enne artikli 3.30 (Konsultatsioonid) alusel konsultatsioonitaotluse esitamist. Sellises lahendamises võib kokku leppida igal ajal, sealhulgas pärast käesoleva jao kohase menetluse algatamist.

ARTIKKEL 3.30

Konsultatsioonid

1. Kui vaidlust ei saa lahendada rahumeelselt artikli 3.29 (Vaidluste rahumeelne lahendamine) alusel, esitab ühe lepinguosalise hageja, kes väidab, et artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätteid on rikutud, teisele lepinguosalisele konsultatsioonitaotluse. Taotlus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) hageja nimi ja aadress, ning kui selline taotlus esitatakse kohapealse äriühingu nimel, siis selle kohapealse äriühingu nimi, aadress ja asutamiskoht;
 - b) artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätted, mida on väidetavalt rikutud;
 - c) nõude õiguslikud ja faktilised alused, sealhulgas meetmed, millega väidetavalt rikutakse artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätteid;
 - d) nõudmised ja nõutava kahjuhüvitise hinnanguline suurus ning
 - e) tõendid, mis näitavad, et hageja on teise lepinguosalise investor ja et ta omab või kontrollib käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringut, sealhulgas kohapealset äriühingut (kui see on asjakohane), millega seoses konsultatsioonitaotlus esitati.

Kui konsultatsioonitaotluse on esitanud enam kui üks hageja või kui see on esitatud enam kui ühe kohapealse äriühingu nimel, tuleb lõike 1 punktides a ja e nimetatud teave esitada vastavalt asjaoludele iga hageja või iga kohapealse äriühingu kohta.

2. Konsultatsioonitaotlus tuleb esitada järgmise tähtaja jooksul:

- a) kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil hageja või kohapealne äriühing (kui see on asjakohane) sai või oleks pidanud esimest korda teada saada meetmest, millega väidetavalt rikuti 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid, ning kahjust, mis selle meetmega kaasnes:
 - i) hagejale nõuete puhul, mille investor esitab, tegutsedes enda nimel, või
 - ii) kohapealsele äriühingule nõuete puhul, mille investor esitab, tegutsedes kohapealse äriühingu nimel, või
- b) kahe aasta jooksul alates kuupäevast, mil hagejal või kohapealsel äriühingul (kui see on asjakohane) ei ole siseriikliku õiguse alusel enam õigust esitada kohtusse nõuet või hagi, ning igal juhul hiljemalt seitse aastat pärast seda, kui hageja sai või oleks pidanud esimest korda teada saada meetmest, millega väidetavalt rikuti teise peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid, ning kahjust, mis selle meetmega kaasnes:
 - i) hagejale nõuete puhul, mille investor esitab, tegutsedes enda nimel, või

- ii) kohapealsele äriühingule nõuete puhul, mille investor esitab, tegutsedes kohapealse äriühingu nimel¹.

3. Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti, on konsultatsioonide toimumise koht:

- a) Hanoi, kui konsultatsioonid on seotud Vietnami meetmetega;
- b) Brüssel, kui konsultatsioonid on seotud liidu meetmetega, või
- c) liidu asjaomase liikmesriigi pealinn, kui konsultatsioonitaotlus puudutab üksnes selle liikmesriigi meetmeid.

Konsultatsioonid võivad toimuda ka videokonverentsi vahendusel või muude vahendite abil, eriti kui neis osaleb väike või keskmise suurusega ettevõtte.

4. Kui vaidluses osalevad pooled ei ole leppinud kokku pikemat ajavahemikku, peetakse konsultatsioone 60 päeva jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest.

5. Kui hageja ei ole 18 kuu jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest esitanud artikli 3.33 (Nõude esitamine) alusel nõuet, loetakse, et hageja on käesoleva jao kohasest menetlusest loobunud ja tal ei ole enam õigust selle jao alusel nõuet esitada. Seda ajavahemikku võib konsultatsioonidel osalevate poolte kokkuleppel pikendada.

¹ Lõike 2 punkti b ei kohaldata, kui 12. lisa (Kattuvad menetlused) on kohaldatav.

6. Nõue ei muutu lõigetes 2 ja 5 osutatud tähtaegade möödudes vastuvõetamatuks, kui hageja suudab tõendada, et konsultatsioonitaotluse või nõude esitamata jätmine tulenes asjaolust, et hagejal ei olnud võimalik tegutseda teise lepinguosalise tahtlike sammude tulemusena, tingimusel, et hageja tegutseb niipea, kui see tal mõistlikult võimalikuks osutub.

7. Juhul kui konsultatsioonitaotlus puudutab käesoleva lepingu väidetavat rikkumist liidu või mõne tema liikmesriigi poolt, saadetakse see liidule. Kui tuvastatakse liidu liikmesriigi meetmed, saadetakse see ka asjaomasele liikmesriigile.

ARTIKKEL 3.31

Vahendus

1. Vaidluses osalevad pooled võivad igal ajal kokku leppida vahendusmenetluse kasutamises.
2. Vahendusmenetluse kasutamine on vabatahtlik ega mõjuta kummagi vaidluses osaleva poole õiguslikku olukorda.
3. Vahendusmenetluse kasutamist võivad reguleerida 10. lisas (Vahendusmehhanism investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamiseks) sätestatud eeskirjad. Kõiki 10. lisas (Vahendusmehhanism investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamiseks) nimetatud tähtaegu võib muuta vaidluses osalevate poolte vastastikusel kokkuleppel.

4. Vahendaja määratakse vaidluses osalevate poolte kokkuleppel. See kindlaksmääramine võib hõlmata vahendaja määramist artikli 3.38 (Kohus) kohaselt määratud kohtu liikmete või artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) kohaselt määratud apellatsioonikohtu liikmete hulgast. Samuti võivad vaidluses osalevad pooled taotleda kohtu esimeheltvahendaja määramist kohtu liikmete hulgast, kes ei ole liidu ühegi liikmesriigi ega Vietnami kodanikud.

5. Kui vaidluses osalevad pooled on leppinud kokku vahendusmenetluse kasutamises, ei kohaldata artikli 3.30 (Konsultatsioonid) lõigetes 2 ja 5, artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikes 6 ning artikli 3.54 (Apellatsioonimenetlus) lõikes 5 sätestatud tähtaegu alates kuupäevast, mil lepitakse kokku vahendusmenetluse kasutamises, kuni kuupäevani, mil emb-kumb vaidluses osalev pool otsustab vahendusmenetluse lõpetada, saates selle kohta vahendajale ja teisele vaidluses osalevale poolele kirja. Kui artikli 3.38 (Kohus) alusel on moodustatud kohtukoosseis, peatab see koosseis mõlema vaidluses osaleva poole taotluse korral menetluse kuni kuupäevani, mil üks vaidluses osalevatest pooltest otsustab vahendusmenetluse lõpetada, saates selle kohta vahendajale ja teisele vaidluses osalevale poolele kirja.

3. ALAJAGU

NÕUDE ESITAMINE JA EELTINGIMUSED

ARTIKKEL 3.32

Teade nõude esitamise kavatsuse kohta

1. Kui vaidlust ei suudeta lahendada 90 päeva jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest, võib hageja esitada teate nõude esitamise kavatsuse kohta, milles on kirjalikult esitatud hageja kavatsus esitada käesoleva jao kohane nõue vaidluse lahendamiseks, ja mis sisaldab järgmist teavet:
 - a) hageja nimi ja aadress, ning kui selline taotlus esitatakse kohapealse äriühingu nimel, siis selle kohapealse äriühingu nimi, aadress ja asutamiskoht;
 - b) artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätted, mida on väidetavalt rikutud;
 - c) nõude õiguslikud ja faktilised alused, sealhulgas meetmed, millega väidetavalt rikutakse artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätteid, ning

d) nõudmised ja nõutava kahjuhüvitise hinnanguline suurus.

Teade nõude esitamise kavatsuse kohta saadetakse olenevalt asjaoludest kas liidule või Vietnamile. Kui tuvastatakse liidu liikmesriigi meede, saadetakse see ka asjaomasele liikmesriigile.

2. Kui teade nõude esitamise kavatsuse kohta on liidule saadetud, määrab liit kindlaks kostja ning pärast kostja kindlaksmääramist teavitab liit hagejat 60 päeva jooksul alates nõude esitamise kavatsust käsitleva teate kättesaamisest, kas kostja on liit või liidu liikmesriik.

3. Kui hagejat ei ole 60 päeva jooksul alates nõude esitamise kavatsust käsitleva teate kättesaamise kuupäevast kostja kindlaksmääramisest teavitatud,

a) on kostja liidu liikmesriik, kui teates näidatud meetmed on üksnes selle liikmesriigi meetmed, või

b) on kostja liit, kui teates näidatud meetmed sisaldavad liidu meetmeid.

4. Hageja võib esitada artikli 3.33 (Nõude esitamine) kohaselt nõude kooskõlas lõikes 2 osutatud kostja kindlaksmääramisega või kui hagejat ei ole lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul sellisest kindlaksmääramisest teavitatud, siis vastavalt lõikele 3.

5. Kui kas liit või liikmesriik on lõike 2 kohase kindlaksmääramise alusel kostja, ei või liit ega asjaomane liikmesriik väita, et nõue on vastuvõetamatu või kohtul puudub pädevus. ega muul viisil väita, et nõue või kohtu otsus on alusetu või kehtetu põhjusel, et õige kostja peaks olema mitte liikmesriik, vaid liit, või vastupidi.
6. Kohtu ja apellatsioonikohtu jaoks on kostja määramine kooskõlas lõikega 2 siduv.
7. Ükski käesoleva lepingu sätte ega kohaldatavad vaidluste lahendamise eeskirjad ei takista liidu ja asjaomase liikmesriigi vahel teabe vahetamist kõigis vaidlusega seotud küsimustes.

ARTIKKEL 3.33

Nõude esitamine

1. Kui vaidlust ei suudeta lahendada kuue kuu jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest ja artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) kohase teate esitamisest nõude esitamise kavatsuse kohta on möödunud vähemalt kolm kuud, võib hageja esitada artikli 3.38 (Kohus) kohaselt moodustatud kohtule nõude, kui see vastab artiklis 3.35 (Nõude esitamise menetluslikud ja muud nõuded) kehtestatud nõuetele.

2. Nõude võib kohtule esitada vastavalt ühele järgmistest vaidluste lahendamise eeskirjade kogumitest:

- a) ICSIDi konventsoon;
- b) Rahvusvahelise Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuse sekretariaadi (edaspidi „ICSIDi sekretariaat“) *menetluste haldamise lisavõimalusi reguleerivad eeskirjad* (edaspidi „ICSIDi lisavõimaluste eeskirjad“), kui ei kohaldata punkti a kohaseid menetlustingimusi;
- c) UNCITRALi vastu võetud vahekohtueeskirjad või
- d) vaidluses osalevate poolte kokkuleppel mis tahes muud eeskirjad. Kui hageja teeb ettepaneku konkreetse vaidluste lahendamise eeskirjade kogumi kohta ja vaidluses osalevad pooled ei ole 30 päeval jooksul alates selle ettepaneku kättesaamisest neis eeskirjades kirjalikult kokku leppinud või kui kostja ei ole hagejale vastanud, võib hageja esitada nõude punktides a, b või c sätestatud eeskirjade kohaselt.

3. Kõik nõuded, mida hageja kooskõlas selle artikliga oma nõude esitamisel kirjeldab, peavad põhinema meetmetel, mida on kirjeldatud tema konsultatsioonitaotluses kooskõlas artikli 3.30 (Konsultatsioonid) lõike 1 punktiga c.

4. Vaidluste lahendamise eeskirju, millele on osutatud lõikes 2, kohaldatakse kooskõlas käesolevas jaos kehtestatud eeskirjadega, mida täiendavad mis tahes eeskirjad, mille on vastu võtnud komitee, kohus või apellatsioonikohus.

5. Nõue loetakse käesoleva artikli kohaselt esitatuks, kui hageja on algatanud menetluse vastavalt kohaldatavatele vaidluste lahendamise eeskirjadele.

6. Nõuded, mis on esitatud nimetamata hagejatest koosneva grupi nimel või mille on esitanud esindaja, kes kavatseb menetluse läbi viia mitme nimetatud või nimetamata hageja huvides, kes on teda volitanud tegema enda nimel kõik menetlusega seotud otsused, ei ole vastuvõetavad.

ARTIKKEL 3.34

Muud nõuded

1. Hageja ei esita kohtule nõuet, kui hagejal on juba mis tahes muus siseriiklikus või rahvusvahelises kohtus läbivaatamisel nõue seoses sama meetmega, mis on väidetavalt vastuolus artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätetega, ning seoses sama kahjuga, välja arvatud juhul, kui hageja võtab selle lahendamata nõude tagasi.

2. Enda nimel tegutsev hageja ei esita kohtule nõuet, kui mis tahes isikul, kellel on otseselt või kaudselt omandiõigus hagejas või keda hageja kontrollib, on juba kohtus või mis tahes muus siseriiklikus või rahvusvahelises kohtus läbivaatamisel nõue seoses sama meetmega, mis on väidetavalt vastuolus artikli 3.27 (Kohaldamisala) lõikes 1 osutatud sätetega, ning seoses sama kahjuga, välja arvatud juhul, kui see isik võtab selle lahendamata nõude tagasi.

3. Kohapealse äriühingu nimel tegutsev hageja ei esita kohtule nõuet, kui mis tahes isikul, kellel on otseselt või kaudselt omandiõigus kohapealses äriühingus või keda kohapealne äriühing kontrollib, on juba kohtus või mis tahes muus siseriiklikuks või rahvusvahelises kohtus läbivaatamisel nõue seoses sama meetmega, millega väidetavalt rikutakse 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid, ning sama kahjuga, välja arvatud juhul, kui see isik võtab selle lahendamata nõude tagasi.

4. Enne nõude esitamist teeb hageja järgmist:

- a) esitab tõendid, et tema ja kui see on asjakohane, siis lõigete 2 ja 3 kohaselt mis tahes isik, kellel on otseselt või kaudselt omandiõigus hagejas või kohapealses äriühingus või keda hageja või kohapealne äriühing kontrollib, on tagasi võtnud mis tahes lahendamata nõude, millele on osutatud lõigetes 1, 2 või 3, ning
- b) kinnitab loobumist oma õigusest esitada lõikes 1 osutatud nõudeid ja kui see on asjakohane, siis kohapealse äriühingu loobumist sellest õigusest.

5. Seda artiklit kohaldatakse koostoimes 12. lisaga (Kattuvad menetlused).

6. Lõike 4 punkti b kohase loobumise kohaldamine lõpetatakse, kui nõue lükatakse tagasi, sest see ei vasta käesoleva lepingu kohastele kodakondsusnõuetele, mis on hagi esitamise suhtes kehtestatud.

7. Lõikeid 1–4, sealhulgas 12. lisa (Kattuvad menetlused) ei kohaldata, kui siseriiklikule kohtule esitatud nõuete ainus eesmärk on esialgse õiguskaitse saamine või vastutuse puudumist tuvastava otsuse saamine ning need ei hõlma rahalise kahjuhüvitise maksmist.

8. Kui nõuded esitatakse nii käesoleva jao kui ka A jao (Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) kohaselt või nii käesoleva jao kui ka muu rahvusvahelise lepingu kohaselt, mis puudutab sama kohtlemist, millega väidetavalt rikutakse 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid, võtab käesoleva jao kohaselt moodustatud kohtukoosseis pärast vaidluses osalevate poolte ärakuulamist nii kiiresti kui võimalik oma otsuses, korralduses või määruses arvesse A jao (Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) või muu rahvusvahelise lepingu kohaseid menetlusi. Samuti võib ta sel juhul vajaduse korral menetluse peatada. Selle sätte kohaselt tegutsedes peab kohus järgima artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõiget 6.

ARTIKKEL 3.35

Nõude esitamise menetluslikud ja muud nõuded

1. Käesoleva jao alusel võib esitada nõude kohtusse üksnes juhul, kui:
 - a) nõude esitamisega kaasneb hageja kirjalik nõustumine vaidluse lahendamisega kohtus käesolevas jaos sätestatud menetlusekohaselt ja ühtlasi määrab hageja kohaldatavateks vaidluste lahendamise eeskirjadeks ühe artikli 3.33 (Nõude esitamine) lõikes 2 osutatud vaidluste lahendamise eeskirjade kogumi;

- b) vähemalt kuus kuud on möödunud artikli 3.30 (Konsultatsioonid) alusel konsultatsioonitaotluse esitamisest ja vähemalt kolm kuud on möödunud artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) alusel nõude esitamise kavatsust käsitleva teate esitamisest;
- c) konsultatsioonitaotlus vastab artikli 3.30 (Konsultatsioonid) lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele ja teade nõude esitamise kavatsuse kohta vastab artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) lõikes 1 sätestatud nõuetele;
- d) vaidluse õiguslike ja faktiliste aluste üle on eelnevalt artikli 3.30 (Konsultatsioonid) alusel peetud konsultatsioone;
- e) kõik nõuded, mis on nimetatud artikli 3.33 (Nõude esitamine) alusel kohtusse esitatud nõudes, põhinevad meetmel või meetmetel, mida on kirjeldatud artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) alusel esitatud teates nõude esitamise kavatsuse kohta, ning
- f) täidetud on artiklis 3.34 (Muud nõuded) sätestatud tingimused.

2. Käesolev artikkel ei piira muid asjakohastest vaidluste lahendamise eeskirjadest tulenevaid kohtualluvusnõudeid.

ARTIKKEL 3.36

Nõusolek

1. Kostja annab oma nõusoleku nõude esitamiseks käesoleva jao alusel.
2. Hageja esitab oma nõusoleku kooskõlas käesolevas jaos sätestatud menetlustega nõude esitamise ajal vastavalt artiklile 3.33 (Nõude esitamine).
3. Lõigete 1 ja 2 kohane nõusolek vastab järgmistele tingimustele:
 - a) vaidluses osalevad pooled hoiduvad käesoleva jao kohaselt tehtud otsuse täitmisele pööramisest enne, kui see on muutunud artikli 3.55 (Lõplik otsus) kohaselt lõplikuks, ning
 - b) vaidluses osalevad pooled hoiduvad käesoleva jao kohaselt tehtud otsuse edasikaebamise, läbivaatamise, kehtetuks tunnistamise, tühistamise, teistmise või mis tahes muu sarnase menetluse algatamise taotlemisest rahvusvahelises või siseriiklikus kohtus¹.
4. Lõigete 1 ja 2 kohane nõusolek loetakse vastavaks järgmistele tingimustele:
 - a) ICSIDi konventsiooni artikkel 25 ja ICSIDi lisavõimaluste eeskirjad seoses vaidluses osalevate poolte kirjaliku nõusolekuga ning
 - b) 1958. aasta New Yorgi konventsiooni II artikkel seoses kirjaliku kokkuleppega.

¹ Suurema kindluse huvides kohaldatakse seda punkti koostoimes artikliga 3.57 (Lõplike otsuste täitmisele pööramine).

ARTIKKEL 3.37

Kolmanda isiku poolne rahastamine

1. Kolmanda isiku poolse rahastamise korral teatab vaidluses osalev pool, kelle kulusid rahastatakse, teisele vaidluses osalevale poolele ja kohtukoosseisule või kui kohtukoosseisu ei ole moodustatud, siis kohtu esimehele rahastamise olemasolust ja laadist ning esitab kolmandast isikust rahastaja nime ja aadressi.
2. Need andmed tuleb esitada nõude esitamise ajal või kui rahastamiskokkulepe sõlmitakse, annetus tehakse või toetus antakse pärast nõude esitamist, siis kohe pärast kokkuleppe sõlmimist, annetuse tegemist või toetuse andmist.
3. Artikli 3.48 (Kulude tagamine) kohaldamisel võtab kohus arvesse kolmanda isiku poolse rahastamise olemasolu. Otsustades vastavalt artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikele 4 kohtukulude üle, võtab kohus arvesse, kas käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid on järgitud.

4. ALAJAGU

INVESTEERIMISKOHTU SÜSTEEM

ARTIKKEL 3.38

Kohus

1. Luuakse kohus, kelle pädevuses on vaadata läbi artikli 3.33 (Nõude esitamine) alusel esitatud nõuded.
2. Artikli 4.1 (Komitee) lõike 5 punkti a kohaselt määrab komitee käesoleva lepingu jõustumisel kohtu üheksa liiget. Kolm liiget peavad olema liidu liikmesriikide kodanikud, kolm Vietnami kodanikud ja kolm kolmandate riikide kodanikud¹.
3. Komitee võib otsustada suurendada või vähendada kohtu liikmete arvu kuni kolm korda. Lisaliikmed määratakse samadel, lõikes 2 sätestatud alustel.

¹ Selle asemel, et teha ettepanek kolme liikme määramiseks, kellel on tema kodakondsus, võib kumbki lepinguosaline teha ettepaneku määrata kuni kolm liiget, kellel on muu kodakondsus. Sellisel juhul käsitatakse seesuguseid kohtu liikmeid käesoleva artikli kohaldamisel selle lepinguosalise kodanikena, kes tegi nende määramise ettepaneku.

4. Kohtu liikmetel on kutseoskused, mida nõutakse nende asjaomastes riikides määramisel kohtunikuametisse, või nad on tunnustatud pädevusega juristid. Nad on tõestanud oma rahvusvahelise avaliku õiguse alaseid teadmisi. Soovitatavalt on neil teadmised eelkõige rahvusvahelise investeerimisõiguse, rahvusvahelise kaubandusõiguse ja rahvusvahelistest investeerimis- või kaubanduslepingutest tulenevate vaidluste lahendamise valdkonnas.

5. Kohtu liikmete ametiaeg kestab neli aastat ja seda võib ühe korra pikendada. Vahetult pärast käesoleva lepingu jõustumist määratava üheksa isiku hulgast loosi teel välja valitava viie isiku ametiaeg pikeneb siiski kuue aastani. Vabad ametikohad täidetakse nende tekkides. Isik, kes on määratud sellise isiku asendamiseks, kelle ametiaeg ei ole veel lõppenud, on ametis oma eelkäija ülejäänud ametiaja jooksul. Kohtukoosseisus tegutsev isik võib kohtu esimehe loal jätkata ametiaja lõppedes kohtukoosseisus oma ülesannete täitmist seni, kuni see kohtukoosseis menetluse lõpetab, ning teda käsitatakse vaid selles tähenduses jätkuvalt kohtu liikmena.

6. Kohus menetleb juhtumeid kohtukoosseisudes, mis koosnevad kolmest kohtu liikmest, kellest üks on liidu liikmesriigi kodanik, üks Vietnami kodanik ja üks kolmanda riigi kodanik. Kohtukoosseisu esimees on kolmanda riigi kodanikust kohtu liige.

7. 90 päeva jooksul pärast artikli 3.33 (Nõude esitamine) kohase nõude esitamist nimetab kohtu esimees liikmed, kes moodustavad rotatsiooni korras juhtumeid menetleva kohtukoosseisu, kandes hoolt selle eest, et kohtukoosseis on juhuslik ja ettearvamatu ning andes kohtukoosseisus tegutsemiseks võrdsed võimalused kõikidele liikmetele.

8. Kohtu esimees ja aseesimees vastutavad korralduslike küsimuste eest ning määratakse ametisse kaheks aastaks loosi teel kolmandate riikide kodanikest kohtu liikmete seast. Nad täidavad ülesandeid rotatsiooni korras järjestuses, mille määravad loosi teel kindlaks komitee kaasesimehed või nende esindajad. Kui esimees ei ole kättesaadav, asendab teda aseesimees.
9. Olenemata lõikest 6 võivad vaidluses osalevad pooled kokku leppida, et juhtumit menetleb vaid üks liige, kes on kolmanda riigi kodanik, kelle valib kohtu esimees. Kostja kaalub hageja vastavat taotlust heasoovlikult, eriti siis, kui hageja on väike või keskmise suurusega ettevõtja või kui nõutav kahjuhüvitis või muu kompensatsioon on suhteliselt väike. Kõnealune taotlus tuleks esitada koos artikli 3.33 (Nõude esitamine) kohase nõudega.
10. Kohus võib töötada välja oma töökorra. Töökord peab olema kooskõlas kohaldatavate vaidluste lahendamise eeskirjadega ja käesoleva jaoga. Kui kohus otsustab seda teha, koostab kohtu esimees töökorra projekti, konsulteerides muude kohtu liikmetega, ja esitab töökorra projekti komiteele. Komitee võtab töökorra projekti vastu. Kui komitee ei võta töökorra projekti vastu kolme kuu jooksul alates selle esitamisest, teeb kohtu esimees töökorra projektis vajalikud muudatused, võttes arvesse lepinguosaliste väljendatud seisukohti. Seejärel esitab kohtu esimees läbivaadatud töökorra projekti komiteele. Läbivaadatud töökorra projekt loetakse vastuvõetuks, välja arvatud juhul, kui komitee otsustab läbivaadatud töökorra projekti kolme kuu jooksul alates selle esitamisest tagasi lükata.

11. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole hõlmatud käesoleva jaoga, komitee vastuvõetud täiendavate eeskirjadega ega lõike 10 kohaselt vastu võetud töökorraga, võib asjaomane kohtukoosseis vastu võtta sobiva menetluse, mis on kõnealuste sätetega kooskõlas.

12. Kohtukoosseis püüab teha kõik otsused ühehäälselt. Kui otsust ei ole võimalik ühehäälselt teha, teeb kohtukoosseis otsuse kõigi oma liikmete häälteenamusega. Kohtukoosseisu üksikute liikmete väljendatud arvamused on anonüümsed.

13. Liikmed on kättesaadavad igal ajal ja lühikese etteteatamisega ning nad on kursis käesoleva lepingu kohase vaidluste lahendamist puudutava tegevusega.

14. Selleks et tagada liikmete kättesaadavus, makstakse neile igakuist käsiraha, mis määratakse kindlaks komitee otsusega. Kohtu esimees ja vajaduse korral aseesimees saavad iga päeva eest, mil nad on täitnud kohtu esimehe ülesandeid vastavalt käesolevale jaole, päevaraha, mis on võrdne artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikes 16 kindlaksmääratud tasuga.

15. Lõikes 14 osutatud käsi- ja päevaraha maksavad mõlemad lepinguosalisel ICSIDi sekretariaadi hallatavale kontole vastavalt oma arengutasemele. Juhul kui üks lepinguosaline jätab käsi- või päevaraha maksmata, võib teine lepinguosaline otsustada maksta selle ise. Kõik sellised võlgnevused kuuluvad tasumisele koos asjakohase intressiga.

16. Välja arvatud juhul, kui komitee teeb lõike 17 kohase otsuse, on kohtukoosseisu liikmete muud tasud ja kulud ICSIDi konventsiooni haldus- ja finantseeskirjade 14. eeskirja punkti 1 kohaselt kindlaks määratud ning nõude esitamise kuupäeval kehtivad tasud ja kulud, mille kohus jagab vaidluses osalevate poolte vahel kooskõlas artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikega 4.

17. Komitee võib oma otsusega muuta käsiraha, päevaraha ning muud tasud ja kulud korrapäraseks palgaks. Sellisel juhul töötavad kohtu liikmed täistööajaga ja nad ei tohi töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui kohtu esimees ei ole selleks erandkorras eriluba andnud. Komitee määrab kindlaks nende tasu ja sellega seotud korralduslikud üksikasjad.

18. ICSIDi sekretariaat tegutseb kohtu sekretariaadina ja pakub kohtule asjakohast tuge. Kohus jaotab kõnealuse toega seotud kulud vaidluses osalevate poolte vahel vastavalt artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikele 4.

ARTIKKEL 3.39

Apellatsioonikohus

1. Luuakse alaline apellatsioonikohus, kes arutab kohtu otsuste peale esitatud kaebusi.

2. Apellatsioonikohus koosneb kuuest liikmest, kellest kaks peavad olema liidu liikmesriikide kodanikud, kaks Vietnami kodanikud ja kaks kolmandate riikide kodanikud.
3. Artikli 4.1 (Komitee) lõike 5 punkti a kohaselt määrab komitee käesoleva lepingu jõustumisel apellatsioonikohtu kuus liiget¹.
4. Komitee võib otsustada suurendada või vähendada apellatsioonikohtu liikmete arvu kuni kolm korda. Lisaliikmed määratakse samadel, lõigetes 2 ja 3 sätestatud alustel.
5. Apellatsioonikohtu liikmete ametiaeg kestab neli aastat ja seda võib ühe korra pikendada. Vahetult pärast käesoleva lepingu jõustumist nimetatava kuue isiku hulgast loosi teel välja valitava kolme isiku ametiaeg pikeneb siiski kuue aastani. Vabad ametikohad täidetakse nende tekkides. Isik, kes on määratud sellise isiku asendamiseks, kelle ametiaeg ei ole veel lõppenud, on ametis oma eelkäija ülejäänud ametiaja jooksul.

¹ Selle asemel et teha ettepanek kahe liikme määramiseks, kellel on tema kodakondsus, võib kumbki lepinguosaline teha ettepaneku määrata kuni kaks liiget, kellel on muu kodakondsus. Sellisel juhul käsitatakse seesuguseid liikmeid käesoleva artikli kohaldamisel selle lepinguosalise elanike või kodanikena, kes tegi nende määramise ettepaneku.

6. Apellatsioonikohtul on esimees ja aseesimees, kes valitakse loosi teel kaheks aastaks liikmete hulgast, kes on kolmandate riikide kodanikud. Nad täidavad ülesandeid rotatsiooni korras järjestuses, mille määrab loosi teel kindlaks komitee esimees. Kui esimees ei ole kättesaadav, asendab teda aseesimees.
7. Apellatsioonikohtu liikmed peavad olema tõendanud, et neil on eriteadmised rahvusvahelise avaliku õiguse valdkonnas, ning et neil oma riigis kõrgeimasse kohtunikuametisse nimetamiseks vajalik kvalifikatsioon või et nad on tunnustatud pädevusega juristid. Soovitavalt on neil teadmised rahvusvahelise investeerimisõiguse, rahvusvahelise kaubandusõiguse ja rahvusvahelistest investeerimis- või kaubanduslepingutest tulenevate vaidluste lahendamise valdkonnas.
8. Apellatsioonikohus menetleb apellatsioonikaebusi kohtukoosseisudes, mis koosnevad kolmest kohtu liikmest, kellest üks on liidu liikmesriigi kodanik, üks Vietnami kodanik ja üks kolmanda riigi kodanik. Kohtukoosseisu esimees on kolmanda riigi kodanikust kohtu liige.
9. Rotatsiooni korras kaebusi menetleva kohtukoosseisu moodustab igal juhul apellatsioonikohtu esimees, kes kannab hoolt selle eest, et kohtukoosseis on juhuslik ja ettearvamatu ning annab kohtukoosseisus tegutsemiseks võrdsed võimalused kõikidele liikmetele. Apellatsioonikohtu koosseisus tegutsev isik võib apellatsioonikohtu esimehe loal jätkata oma ametiaja lõppedes kohtukoosseisus ülesannete täitmist seni, kuni see kohtukoosseis menetluse lõpetab, ning teda käsitatakse vaid selles tähenduses jätkuvalt apellatsioonikohtu liikmena.

10. Apellatsioonikohus töötab välja oma töökorra. Töökord peab olema kooskõlas käesoleva jaoga ja 13. lisas (Apellatsioonikohtu töökord) esitatud juhistega. Apellatsioonikohtu esimees koostab töökorra projekti, konsulteerides muude apellatsioonikohtu liikmetega, ja esitab töökorra projekti komiteele ühe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest. Komitee võtab töökorra projekti vastu. Kui komitee ei võta töökorra projekti vastu kolme kuu jooksul alates selle esitamisest, teeb apellatsioonikohtu esimees töökorra projektis vajalikud muudatused, võttes arvesse lepinguosaliste väljendatud seisukohti. Seejärel esitab apellatsioonikohtu esimees läbivaadatud töökorra projekti komiteele. Läbivaadatud töökorra projekt loetakse vastuvõetuks, välja arvatud juhul, kui komitee otsustab läbivaadatud töökorra projekti kolme kuu jooksul alates selle esitamisest tagasi lükata.

11. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole hõlmatud käesoleva jaoga, komitee vastuvõetud täiendavate eeskirjadega ega lõike 10 kohaselt vastu võetud töökorraga, võib asjaomane apellatsioonikohtu koosseis vastu võtta sobiva menetluse, mis on kõnealuste sätetega kooskõlas.

12. Apellatsioonikohtu koosseis püüab teha kõik otsused ühehäälselt. Kui otsust ei ole võimalik ühehäälselt teha, teeb apellatsioonikohtu koosseis otsuse kõigi oma liikmete häälteenamusega. Apellatsioonikohtu koosseisu üksikute liikmete väljendatud arvamused on anonüümsed.

13. Apellatsioonikohtu liikmed on kättesaadavad igal ajal ja lühikese etteteatamisega ning nad on kursis käesoleva lepingu kohase muu vaidluste lahendamist puudutava tegevusega.

14. Apellatsioonikohtu liikmetele makstakse igakuist käsiraha, mis määratakse kindlaks komitee otsusega. Apellatsioonikohtu esimees ja vajaduse korral aseesimees saavad iga päeva eest, mil nad on täitnud apellatsioonikohtu esimehe ülesandeid vastavalt käesolevale jaole, päevaraha, mis on võrdne lõikes 16 kindlaksmääratud tasuga.

15. Lõikes 14 osutatud käsi- ja päevaraha maksavad mõlemad lepinguosalisel ICSIDi sekretariaadi hallatavale kontole vastavalt oma arengutasemele. Juhul kui üks lepinguosaline jätab käsi- või päevaraha maksmata, võib teine lepinguosaline otsustada maksta selle ise. Kõik sellised võlgnevused kuuluvad tasumisele koos asjakohase intressiga.

16. Käesoleva lepingu jõustumisel võtab komitee vastu otsuse, millega määratakse kindlaks apellatsioonikohtu koosseisu liikmete muude tasude ja kulude suurus. Kohus või kui see on asjakohane, siis apellatsioonikohus jaotab need tasud ja kulud vaidluses osalevate poolte vahel vastavalt artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikele 4.

17. Komitee võib oma otsusega muuta käsiraha, päevaraha ning muud tasud ja kulud korrapäraseks palgaks. Sellisel juhul töötavad apellatsioonikohtu liikmed täistööajaga ja nad ei tohi töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui apellatsioonikohtu esimees ei ole selleks erandkorras eriluba andnud. Komitee määrab kindlaks nende tasu ja sellega seotud korralduslikud üksikasjad.

18. ICSIDi sekretariaat tegutseb apellatsioonikohtu sekretariaadina ja pakub kohtule asjakohast tuge. Apellatsioonikohus jaotab kõnealuse toega seotud kulud vaidluses osalevate poolte vahel vastavalt artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikele 4.

ARTIKKEL 3.40

Eetika

1. Kohtu ja apellatsioonikohtu liikmed valitakse selliste isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust. Nad ole seotud ühegi valitsusega¹. Nad ei võta vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Nad ei osale ühegi sellise vaidluse menetlemisel, mille puhul tekib otsene või kaudne huvide konflikt. Seejuures järgivad nad 11. lisa (Kohtu ja apellatsioonikohtu liikmete ning vahendajate käitumisjuhend) nõudeid. Lisaks hoiduvad nad enda ametisse nimetamise korral tegutsemisest nõustaja, vaidluses osaleva poole määratud eksperdi või tunnistajana mis tahes pooleliolevas või uues käesoleva lepingu või ükskõik millise muu lepingu või siseriiklike õigusnormide kohases investeringukaitsevaidluses.

¹ Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et asjaolu, et isik saab valitsuselt tasu, et ta töötas varem valitsuse heaks, või et tal on perekondlik suhe isikuga, kes saab valitsuselt tasu, ei muuda asjaomast isikut iseenesest sobimatuks.

2. Kui vaidluses osalev pool leiab, et liikme puhul esineb huvide konflikt, saadab ta kas kohtu või apellatsioonikohtu esimehele asjaomase liikme ametisse nimetamise kohta vaidlustamisteate. Vaidlustamisteade esitatakse 15 päeva jooksul alates päevast, mil kohtu või apellatsioonikohtu koosseis tehti vaidluses osalevale poolele teatavaks, või 15 päeva jooksul alates päevast, mil vaidluses osalev pool sai teada asjassepuutuvaid fakte, kui on põhjust arvata, et vaidluses osalev pool ei võinud neist teada kohtukoosseisu moodustamise ajal. Vaidlustamisteates esitatakse vaidlustamise põhjused.
3. Kui 15 päeva jooksul alates vaidlustamisteate esitamise kuupäevast ei ole kohtu liige, kelle liikmesus vaidlustati, end omal soovil asjaomasest kohtukoosseisust taandanud, kuulab kohtu või apellatsioonikohtu esimees vaidluses osalevad pooled ära ja annab asjaomasele liikmele võimaluse esitada oma seisukohad ning teeb seejärel 45 päeva jooksul alates vaidlustamisteate saamisest otsuse, mille ta teeb viivitamata teatavaks vaidluses osalevatele pooltele ja kohtukoosseisu teistele liikmetele.
4. Kohtu esimehe kohtukoosseisu nimetamise vaidlustamise kohta teeb otsuse apellatsioonikohtu esimees ning apellatsioonikohtu esimees kohtukoosseisu nimetamise vaidlustamise kohta teeb otsuse kohtu esimees.
5. Apellatsioonikohtu esimehe põhjendatud soovitusel või oma ühisel algatusel võivad lepinguosalisel kõrvaldada komitee otsusega kohtu või apellatsioonikohtu teenistusest mõne liikme, kui tema käitumine ei ole kooskõlas lõikes 1 sätestatud kohustustega ega võimalda lasta tal jätkata kohtu või apellatsioonikohtu liikmena. Kui apellatsioonikohtu esimees väidetavalt nii käitub, esitab kohtu esimees põhjendatud soovitusel. Käesoleva lõike rakendamise tagajärjel tekkinud vabade ametikohtade täitmisel kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 3.38 (Kohus) lõiget 2 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõiget 3.

ARTIKKEL 3.41

Mitmepoolsed vaidluste lahendamise mehhanismid

Lepinguosalised alustavad läbirääkimisi rahvusvahelise lepingu üle, millega moodustatakse mitmepoolne investeerimiskohus, millega koos või millest eraldi luuakse mitmepoolne apellatsioonimehhanism, mida kohaldatakse käesoleva lepingu kohaste vaidluste suhtes. Lepinguosalised võivad seejärel kokku leppida käesoleva jao asjakohaste osade kohaldamata jätmises. Komitee võib võtta vastu otsuse, milles täpsustatakse mis tahes vajalikke üleminekuga seotud korraldusi.

5. ALAJAGU

MENETLUSE ELLUVIIMINE

ARTIKKEL 3.42

Kohaldatav õigus ja tõlgendamiseeskirjad

1. Kohus ja apellatsioonikohus otsustavad, kas meetmetega, mille kohta nõue on esitatud, rikutakse 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid, nagu hageja väidab.

2. Oma otsuste tegemisel kohaldavad kohus ja apellatsioonikohus 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätteid ja vajaduse korral muid käesoleva lepingu sätteid ning ka muid lepinguosaliste vahel kohaldatavaid rahvusvahelise õiguse eeskirju ja põhimõtteid ning võtavad faktiliste asjaoludena arvesse vaidluses osaleva poole mis tahes asjakohast siseriiklikku õigust.
3. Suurema kindluse huvides on kohtu ja apellatsioonikohtu jaoks siduvad tõlgendused, mille on siseriikliku õiguse kohta esitanud kohtud või ametiasutused, kes on pädevad asjakohast siseriikliku õigust tõlgendama, ning mis tahes tähendused, mille kohus ja apellatsioonikohus on asjakohasele siseriiklikule õigusele andnud, ei ole kummagi lepinguosalise kohtute ega ametiasutuste jaoks siduvad. Kohtul ja apellatsioonikohtul puudub pädevus otsustada käesoleva lepinguga väidetavalt vastuolus oleva meetme seaduslikkuse üle vaidluses osaleva poole siseriiklike õigusnormide alusel.
4. Kohus ja apellatsioonikohus tõlgendavad käesolevat lepingut vastavalt rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise tavaeeskirjadele, nagu need on kodifitseeritud 23. mail 1969 Viinis sõlmitud *rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioonis*.
5. Kui tõlgenduse asjus tekib tõsiseid kahtlusi, mis võivad mõjutada käesoleva jaoga seotud küsimusi, võib komitee vastu võtta käesoleva lepingu sätete tõlgendusi. Sellised tõlgendused on kohtule ja apellatsioonikohtule siduvad. Komitee võib otsustada, et tõlgendus on siduv alates mingist konkreetsest kuupäevast.

ARTIKKEL 3.43

Kõrvalehoidumine

Suurema kindluse huvides loobub kohus pädevusest, kui vaidlus on tekkinud või oleks väga tõenäoliselt võinud tekkida ajal, kui hageja sai vaidlusaluse investeeringu omanikuks või sai selle oma kontrolli alla, ja kohus teeb juhtumi asjaolude põhjal kindlaks, et hageja on saanud selle investeeringu omanikuks või saanud selle oma kontrolli alla peamiselt selleks, et esitada käesoleva jao alusel nõue. Võimalus loobuda sellistel asjaoludel pädevusest ei piira muude kohtualluvust käsitlevate vastulausete kaalumist kohtu poolt.

ARTIKKEL 3.44

Esialgset vastuväited

1. Kostja võib esitada vastuväite, et nõue on ilmselgelt põhjendamatu, hiljemalt 30 päeva pärast kohtukoosseisu moodustamist artikli 3.38 (Kohus) lõike 7 alusel, kuid igal juhul enne kohtukoosseisu esimest istungit, või 30 päeva pärast seda, kui kostja sai teada vastuväite aluseks olevatest asjaoludest.

2. Kostja kirjeldab selle vastuväite aluseid nii täpselt kui võimalik.
3. Kohus annab vaidluses osalevatele pooltele võimaluse esitada vastuväite kohta oma seisukohad ning teeb siis kohtukoosseisu esimesel istungil või kohe pärast seda vastuväite suhtes oma otsuse või esialgse otsuse, esitades selle põhjused. Kui vastuväide saadakse pärast kohtukoosseisu esimest istungit, teeb kohus sellise otsuse või esialgse otsuse nii kiiresti kui võimalik, aga hiljemalt 120 päeva pärast vastuväite esitamist. Otsuse esitamisel eeldab kohus, et väidetavad faktid on õiged ning võib kaaluda mis tahes asjassepuutuvaid fakte, mille üle ei vaielda.
4. Kohtu otsus ei piira vaidluses osaleva poole õigust esitada vastuväide artikli 3.45 (Õigusliku aluseta nõuded) alusel või esitada menetluse käigus vastuväide nõude õigusliku väärtuse kohta, samuti ei piira need kohtu õigust käsitleda eelküsimusena muid vastuväiteid. Suurema kindluse huvides võib selline vastuväide hõlmata vastuväidet, et vaidlus või mis tahes kõrvalnõue ei kuulu kohtu alluvusse või et see ei ole muudel põhjustel kohtu pädevuses.

ARTIKKEL 3.45

Õigusliku aluseta nõuded

1. Ilma et see piiraks kohtu õigust käsitleda eelküsimusena muid vastuväiteid, nagu vastuväidet, et vaidlus või mis tahes kõrvalnõue ei kuulu kohtu alluvusse või et see ei ole muudel põhjustel kohtu pädevuses, või ilma et see piiraks kostja õigust esitada niisuguseid vastuväiteid mis tahes sobival ajal, teeb kohus eelküsimusena otsuse kostja iga vastuväite kohta, et käesoleva jao alusel esitatud nõue või selle osa ei ole õiguslikult nõue, mille suhtes saab artikli 3.53 (Esialgne otsus) alusel teha otsuse hageja kasuks, isegi kui oletada, et väidetavad faktid vastavad tõele. Samuti võib kohus kaaluda mis tahes asjassepuutuvaid fakte, mille üle ei vaielda.

2. Lõike 1 kohane vastuväide esitatakse kohtule niipea kui võimalik pärast kohtukoosseisu moodustamist, ja igal juhul mitte hiljem kui kuupäeval, mille kohus määrab kostjale vastuväidete või vastuse esitamiseks, või kui nõuet muudetakse, siis kuupäeval, mille kohus määrab kostjale muudatusele vastuse esitamiseks. Seda vastuväidet ei või esitada seni, kuni menetlus artikli 3.44 (Esialgne otsus) alusel on pooleli, välja arvatud juhul, kui kohus annab loa esitada käesoleva artikli alusel vastuväide pärast seda, kui ta on nõuetekohaselt arvestanud juhtumi asjaolusid.

3. Kui kohus saab lõike 1 alusel esitatud vastuväite ja kui ta ei pea seda vastuväidet ilmselgelt alusetuks, peatab ta asja sisulise menetlemise, määrab vastuväite arutamiseks ajakava, mis on kooskõlas ajakavadega, mis ta on määranud muude eelküsimate kaalumiseks, ja teeb vastuväite suhtes otsuse või esialgse otsuse, milles esitab selle põhjendused.

ARTIKKEL 3.46

Menetluse läbipaistvus

1. Käesoleva jao kohaste vaidluste suhtes kohaldatakse kooskõlas lõigetega 2–8 UNCITRALi läbipaistvuseeskirju.

2. Artikli 3.30 (Konsultatsioonid) kohane konsultatsioonitaotlus, artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) lõike 1 kohane teade nõude esitamise kavatsuse kohta, artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) lõike 2 kohane teade kostja kindlaksmääramise kohta, artikli 3.40 (Eetika) kohane vaidlustamisteade ja otsus selle vaidlustamise kohta ning artikli 3.59 (Nõuete liitmine) kohane liitmistaotlus lisatakse dokumentide loetellu, millele on viidatud UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõikes 1.

3. UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 7 kohaselt võib kohus omal algatusel või mis tahes isiku taotluse korral ning pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist otsustada, kas ja kuidas teha kättesaadavaks muid kohtule esitatud või kohtu poolt välja antud dokumente, mis ei kuulu UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaldamisalasse. Need võivad hõlmata asitõendeid, kui kostja sellega nõus on.
4. Olenemata UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artiklist 2 edastab liit või (olenevalt asjaoludest) Vietnam pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaste asjakohaste dokumentide saamist need dokumendid viivitamata vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele ja teeb need avalikult kättesaadavaks, kustutades konfidentsiaalse või kaitstud teabe¹.
5. Lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud dokumendid võib teha avalikult kättesaadavaks nende edastamisega UNCITRALi läbipaistvuseeskirjades viidatud hoiulevõtjale või muul viisil.
6. Hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist vaatab komitee läbi lõike 3 kohaldamise. Kummagi lepinguosalise taotluse korral võib komitee võtta artikli 4.1 (Komitee) lõike 5 punkti c alusel vastu otsuse, mille kohaselt kohaldatakse käesoleva artikli lõike 3 asemel UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõiget 3.

¹ Suurema kindluse huvides hõlmab UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 7 lõikes 2 määratletud konfidentsiaalne või kaitstud teave valitsuse salastatud teavet.

7. Kui kohtu mis tahes otsusest sellise vastuväite kohta, mis on seotud väidetavalt konfidentsiaalse või kaitstud teabe äramärgimisega, ei tulene teisiti, ei tohi vaidluses osalevad pooled ega kohus avaldada ühelegi vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele ega üldsusele kaitstud teavet, kui teabe esitanud vaidluses osalev pool on selle teabe selgelt kaitstuks märkinud¹.

8. Seoses menetlusega võib vaidluses osalev pool avaldada teistele isikutele, sealhulgas tunnistajatele ja ekspertidele, selliseid toimetamata dokumente, mida ta peab vajalikuks käesoleva jao kohase menetluse käigus. Vaidluses osalev pool tagab, et kõnealused isikud kaitsevad nendes dokumentides sisalduvat konfidentsiaalset või kaitstud teavet.

¹ Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et kuivaidluses osalev pool, kes teabe esitas, otsustab terve seda teavet sisaldava esildise või osa sellest kooskõlas UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 7 lõikega 4 tagasi võtta, peab teine vaidluses osalev pool vajaduse korral uuesti esitama täielikud ja toimetatud dokumendid, kas kustutades teabe, mille vaidluses osalev pool, kes teabe algselt esitas, on tagasi võtnud, või märkides teabe ära samal viisil, kui vaidluses osaleva pool, kes teabe algselt esitas.

ARTIKKEL 3.47

Vaheotsused

Kohus võib määrata ajutise meetme vaidluses osaleva poole õiguste kaitsmiseks või kohtu pädevuse täielikuks tagamiseks, sealhulgas määrus säilitada vaidluses osaleva poole valduses või kontrolli all olevaid tõendeid või kaitsta kohtu pädevust. Kohus ei või nõuda varade arestimist ega takistada kohaldamast kohtlemist, mis kujutab endast väidetavalt rikkumist. Käesoleva lõike kohaldamisel sisaldab määrus soovitusi.

ARTIKKEL 3.48

Kulude tagamine

1. Suurema kindluse huvides võib kohus taotluse korral nõuda hagejalt kulude täielikku või osalist tagamist, kui on põhjendatud alus arvata, et hageja riskib sellega, et ta ei suuda täita võimalikku otsust kulude hagejalt väljanõudmise kohta.
2. Kui kulude tagatist ei ole täies mahus esitatud 30 päeva jooksul alates kohtu korraldusest või muu ajavahemiku jooksul, mille kohus on kehtestanud, teavitab kohus sellest vaidluses osalevaid pooli. Kohus võib otsustada menetluse peatada või lõpetada.

ARTIKKEL 3.49

Loobumine

Kui pärast käesoleva jao kohase nõude esitamist ei astu hageja menetluse käigus 180 järjestikuse päeva või ajavahemike jooksul, mille vaidluses osalevad pooled võivad kokku leppida, mingeid samme, loetakse, et hageja on oma nõude tagasi võtnud ja menetlusest loobunud. Kohus võtab kostja taotluse korral ja pärast vaidluses osalevate poolte teavitamist vastu määruse, millega võetakse loobumine teadmiseks, ja teeb otsuse kulude kohta. Pärast kõnealuse määruse vastuvõtmist lõpevad kohtu volitused. Hageja ei või pärast seda seoses sama küsimusega nõuet esitada.

ARTIKKEL 3.50

Menetluse keel

1. Vaidluses osalevad pooled lepivad kokku menetluses kasutatavas keeles.

2. Kui vaidluses osalevad pooled ei ole jõudnud lõike 1 kohasele kokkuleppele 30 päeva jooksul alates kohtukoosseisu moodustamisest vastavalt artikli 3.38 (Kohus) lõikele 7, määrab menetluses kasutatava keele kindlaks kohus. Kohus määrab keele kindlaks pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist, et tagada menetluse majanduslik tõhusus ning see, et otsusega ei koormataks tarbetult vaidluses osalevate poolte ja kohtu ressursse¹.

ARTIKKEL 3.51

Vaidluses mitteosalev lepinguosaline

1. Kostja edastab 30 päeva jooksul pärast punktides a ja b osutatud dokumentide kättesaamist või kohe pärast konfidentsiaalset või kaitstud teavet käsitleva vaidluse lahendamist vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele järgmised dokumendid:
 - a) artikli 3.30 (Konsultatsioonid) kohane konsultatsioonitaotlus, artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) lõike 1 kohane teade nõude esitamise kavatsuse kohta, artikli 3.32 (Teade nõude esitamise kavatsuse kohta) lõike 2 kohane teade kostja kindlaksmääramise kohta, artikli 3.33 (Nõude esitamine) kohane nõue ning

¹ Menetluse majanduslikku tõhusust silmas pidades peaks kohus arvesse võtma vaidluses osalevate poolte ja kohtu kulusid selle kohtupraktika ja õigusteooria läbitöötamisel, mille vaidluses osalevad pooled võivad esitada.

- b) taotluse korral mis tahes dokumendid, mis tehakse artikli 3.46 (Menetluse läbipaistvus) kohaselt üldsusele kättesaadavaks.

2. Vaidluses mitteosaleval lepinguosalisel on õigus osaleda selle jao kohaselt peetavatel istungitel ning esitada suulisi seisukohti käesoleva lepingu tõlgendamise kohta.

ARTIKKEL 3.52

Ekspertide aruanded

Vaidluses osaleva poole taotluse korral või omal algatusel pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist võib kohus määrata ühe või mitu eksperti, kes esitavad talle kirjalikke aruandeid mis tahes faktiliste asjaolude kohta seoses keskkonna-, tervise-, ohutus- või muude küsimustega, mille vaidluses osalev pool on menetluse käigus tõstatanud.

ARTIKKEL 3.53

Esialgne otsus

1. Kui kohus leiab, et vaidlusalune meede on vastuolus 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätetega, võib kohus hageja taotluse alusel ja pärast vaidluses osalevate poolte ärakuulamist eraldi või kombineerituna välja mõista üksnes järgmist:

- a) rahaline kahjuhüvitis ja kõik kohaldatavad intressid ning

- b) vara tagastamine, mille puhul sätestatakse otsuses, et kostja võib tagastamise asemel maksta rahalise kahjuhüvitise ja mis tahes kohaldatava intressi, mis määratakse kindlaks kooskõlas 2. peatüki (Investeeringute kaitse) asjakohaste sätetega.

Kui nõue esitati kohapealse äriühingu nimel, nähakse iga käesoleva lõike kohase otsusega ette, et:

- a) rahaline kahjuhüvitis ja kõik kohaldatavad intressid makstakse kohapealsele äriühingule ning
- b) mis tahes tagastamine tehakse kohapealsele äriühingule.

Kohus ei või nõuda asjaomase kohtlemise tühistamist.

2. Rahaline kahjuhüvitis ei või olla suurem kui hageja või (olenevalt olukorrast) tema kohapealse äriühingu poolt 2. peatüki (Investeeringute kaitse) mis tahes sätete rikkumise tulemusel kantud kahju, millest on maha arvatud asjaomase lepinguosalise poolt juba välja makstud kahjuhüvitis või muu kompensatsioon. Suurema kindluse huvides tuleb märkida, et kui investor esitab nõude enda nimel, võib ta sisse nõuda üksnes kahju, mida kõnealune investor on kandnud seoses käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringuga.

3. Kohus ei või välja mõista karistuslikke kahjuhüvitisi.

4. Kohus annab korralduse, et menetluse kulud¹ kannab vaidluse kaotanud pool. Erakorralistel asjaoludel võib kohus jagada kulud vaidluses osalevate poolte vahel, kui ta otsustab, et juhtumi asjaolude puhul on selline jagamine kohane. Muud mõistlikud kulud, sealhulgas õigusabi ja esindamisega seotud mõistlikud kulud, kannab vaidluse kaotanud pool, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab, et selline jaotus ei ole nõude asjaolusid arvestades põhjendatud. Kui nõuetest otsustatakse rahuldada ainult osa, kohandatakse kulusid proportsionaalselt rahuldatud nõuete arvu või ulatusega. Apellatsioonikohus käsitleb kulusid käesoleva artikli kohaselt.

5. Komitee võib võtta tasude suhtes vastu täiendavaid eeskirju, et määrata kindlaks õigusabi ja esindamisega seotud maksimaalsed kulud, mida teatavatesse kategooriatesse kuuluvad vaidluse kaotanud pooled võivad olla sunnitud kandma. Nende täiendavate eeskirjade puhul võetakse arvesse füüsilistest isikutest ja väikestest või keskmise suurusega ettevõtjatest hagejate rahalisi vahendeid. Komitee püüab kõnealused täiendavad eeskirjad vastu võtta hiljemalt ühe aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist.

6. Kohus teeb esialgse otsuse 18 kuu jooksul pärast nõude esitamise kuupäeva. Kui sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, võtab kohus vastu sellekohase otsuse, milles on esitatud viivituse põhjused.

¹ Suurema kindluse huvides hõlmab mõiste „menetluse kulud“ a) eksperdiabi ja muu kohtu poolt nõutava abi mõistlikke kulusid ning b) tunnistajate mõistlikke sõidu- ja muid kulusid ulatuses, milles kohus on need kulud heaks kiitnud.

ARTIKKEL 3.54

Edasikaebamise kord

1. Kumbki vaidluses osalev pool võib esialgse otsuse apellatsioonikohtule edasi kaevata 90 päeva jooksul pärast selle tegemist. Edasikaebamise põhjused võivad olla järgmised:

- a) kohus on kohaldatavat õigust vääralt tõlgendanud või kohaldanud;
- b) kohus on teinud asjaolude, sealhulgas asjakohase siseriikliku õiguse hindamisel ilmseid vigu, või
- c) ICSIDi konventsiooni artiklis 52 sätestatud põhjused, kui need põhjused ei ole hõlmatud käesoleva lõike punktidega a ja b.

2. Apellatsioonikohus jätab kaebuse rahuldamata, kui ta leiab, et kaebus on alusetu. Samuti võib ta kaebuse kiirendatud korras rahuldamata jätta, kui kaebus on ilmselgelt alusetu.

3. Kui apellatsioonikohus leiab, et kaebus on põhjendatud, muudab apellatsioonikohus oma otsusega esialgse otsuse õiguslikke hinnanguid ja järeldusi, või tühistab need kas täielikult või osaliselt. Apellatsioonikohtu otsus sisaldab täpseid selgitusi selle kohta, kuidas ta on kohtu asjaomaseid õiguslikke hinnanguid ja järeldusi muutnud või need tühistanud.

4. Kui kohtu tuvastatud faktilised asjaolud seda võimaldavad, esitab apellatsioonikohus nende asjaolude põhjal oma õiguslikud hinnangud ja järeldused ning teeb lõpliku otsuse. Kui see ei ole võimalik, saadab apellatsioonikohus asja tagasi kohtule.

5. Üldjuhul ei või apellatsioonimenetlus kesta kauem kui 180 päeva alates päevast, mil vaidluses osalev pool teavitas vormikohaselt oma otsusest edasi kaevata, kuni päevani, mil apellatsioonikohus teeb oma otsuse. Kui apellatsioonikohus leiab, et ta ei saa teha otsust 180 päeva jooksul, teatab ta vaidluses osalevatele pooltele kirjalikult edasilükkamise põhjused ja hinnangulise ajavahemiku, mille jooksul ta otsuse teeb. Kui seda ei takista erakorralised asjaolud, ei kesta menetlus mingil juhul kauem kui 270 päeva.

6. Vaidluses osalev pool, kes otsuse edasi kaebab, esitab tagatise, tagades seejuures edasikaebamisega seotud kulud ning mõistliku summa, mille apellatsioonikohus kindlaks määrab, arvestades juhtumi asjaolusid.

7. Apellatsioonimenetluse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artikleid 3.37 (Kolmanda isiku poolne rahastamine), 3.46 (Menetluse läbipaistvus), 3.47 (Vaheotsused), 3.49 (Loobumine), 3.51 (Vaidluses mitteosalev lepinguosaline), 3.53 (Esialgne otsus) ja 3.56 (Kahjutasu või muu hüvitamine).

ARTIKKEL 3.55

Lõplik otsus

1. Käesoleva jao kohaselt tehtud esialgne otsus muutub lõplikuks, kui kumbki vaidluses osalev pool ei ole esialgset otsust artikli 3.54 (Apellatsioonimenetlus) lõike 1 kohaselt edasi kaevanud.
2. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ja apellatsioonikohus on apellatsioonikaebuse artikli 3.54 (Apellatsioonimenetlus) lõike 2 kohaselt rahuldamata jätnud, muutub esialgne otsus lõplikuks kuupäeval, mil apellatsioonikohus apellatsioonikaebuse rahuldamata jätab.
3. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ja apellatsioonikohus on teinud lõpliku otsuse, muutub apellatsioonikohtu muudetud või tühistatud esialgne otsus lõplikuks kuupäeval, mil apellatsioonikohus teeb lõpliku otsuse.
4. Kui esialgne otsus on edasi kaevatud ning apellatsioonikohus on muutnud esialgse otsuse õiguslikke hinnanguid ja järeldusi või need tühistanud ning saatnud juhtumi tagasi kohtusse, teeb kohus pärast vaidluses osalevate poolte ärakuulamist vajaduse korral oma esialgses otsuses muudatused, mis kajastavad apellatsioonikohtu hinnanguid ja järeldusi. Apellatsioonikohtu hinnangud on kohtu jaoks siduvad. Kohus püüab muudetud otsuse teha 90 päeva jooksul pärast apellatsioonikohtu otsuse saamist. Muudetud esialgne otsus muutub lõplikuks 90 päeva pärast selle väljakuulutamist.

5. Käesoleva jao tähenduses hõlmab mõiste „lõplik otsus“ mis tahes lõplikku otsust, mille apellatsioonikohus on teinud artikli 3.54 (Apellatsioonimenetlus) lõike 4 kohaselt.

ARTIKKEL 3.56

Kahjutasu või muu hüvitamine

Kohus ei käsita õiguspärasena kaitseargumenti, vastunõuet, tasaarvestamise nõuet või muud sellesarnast nõuet, mis põhineb asjaolul, et investor on saanud või saab kahjutasu või muud hüvitist kindlustus- või tagatislepingu alusel seoses kogu käesoleva jao kohaselt algatatud vaidluses nõutava hüvitisega või osaga sellest hüvitisest.

ARTIKKEL 3.57

Lõplike otsuste täitmisele pööramine

1. Kooskõlas käesoleva jaoga tehtud lõplikud otsused:
 - a) on vaidluses osalevatele pooltele ja seoses asjaomase juhtumiga siduvad ning
 - b) nende suhtes ei kohaldata edasikaebamist, läbivaatamist, kehtetuks tunnistamist, tühistamist või mis tahes muu sarnase menetluse algatamist.

2. Mõlemad lepinguosaliselised käsivad käesoleva jao kohaselt tehtud otsust siduvana ja nõuavad oma territooriumil selle otsusega ette nähtud rahaliste kohustuste täitmist, nii nagu nad teeksid seda oma riigi kohtu lõpliku otsuse korral.
3. Lõikes 4 osutatud ajavahemikul toimub lõpliku otsuse tunnustamine ja täitmine seoses vaidlusega, milles Vietnam on kostja, olenemata lõigetest 1 ja 2 kooskõlas 1958. aasta New Yorgi konventsiooniga. Sel ajavahemikul ei kohaldata vaidluste suhtes, milles Vietnam on kostja, käesoleva artikli lõike 1 punkti b ega artikli 3.36 (Nõusolek) lõike 3 punkti b.
4. Lõpliku otsuse suhtes, mille puhul Vietnam on kostja, kohaldatakse lõike 1 punkti b ja lõiget 2 pärast viieaastast ajavahemikku alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast või pärast komitee kehtestatud pikemat ajavahemikku, kui asjaolud seda õigustavad.
5. Otsuse täitmist reguleeritakse kohtuotsuste täitmist käsitlevate õigusaktidega, mis kehtivad kohas, kus täitmist taotletakse.
6. Suurema kindluse huvides ei takista artikkel 4.14 (Otsese mõju puudumine) käesoleva jao kohaselt tehtud otsuste tunnustamist ja täitmist.
7. 1958. aasta New Yorgi konventsiooni artikli 1 tähenduses käsitatakse käesoleva jao kohaselt tehtud lõplikke otsuseid vahekohtuotsustena ja need on seotud nõuetega, mis tulenevad ärisuhtest või -tehingust.

8. Suurema kindluse huvides ja vastavalt lõike 1 punktile b liigitub käesoleva jao kohaselt tehtud lõplik otsus ICSIDI konventsiooni IV peatüki 6. jaoga hõlmatud otsuseks, kui nõue vaidluste lahendamiseks on esitatud artikli 3.33 (Nõude esitamine) lõike 2 punkti a kohaselt.

ARTIKKEL 3.58

Lepinguosaliste roll

1. Kumbki lepinguosaline ei anna diplomaatilist kaitset ega esita rahvusvahelist nõuet seoses käesoleva jao alusel algatatud vaidlusega, välja arvatud juhul, kui teine lepinguosaline ei ole täitnud sellises vaidluses tehtud otsust. Diplomaatiline kaitse käesoleva lõike tähenduses ei hõlma mitteametlikke diplomaatilisi arvamusevahetusi, mille ainus eesmärk on aidata kaasa vaidluse lahendamisele.
2. Lõige 1 ei välista A jao (Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) kohase vaidluse lahendamise võimalust seoses üldkohaldatava meetmega, kui selle meetmega on väidetavalt rikutud käesolevat lepingut ning kui selle puhul on seoses konkreetse investeeringuga algatatud vaidlus kooskõlas artikliga 3.33 (Nõude esitamine). See ei piira artikli 3.51 (Vaidluses mitteametlik lepinguosaline) ega UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 5 kohaldamist.

ARTIKKEL 3.59

Nõuete liitmine

1. Kui kaks või enamat nõuet, mis on esitatud käesoleva jao alusel, käsitlevad ühiseid õiguslikke või faktilisi asjaolusid ning need tulenevad samadest sündmustest või asjaoludest, võib kostja esitada kohtu esimehele taotluse nende nõuete või nende osade liitmiseks. Taotluses tuleb esitada järgmine teave:

- a) nende vaidluses osalevate poolte nimed ja aadressid, kes on seotud nõuetega, mille liitmist taotletakse,
- b) taotletava liitmise ulatus ning
- c) taotluse põhjused.

Kostja esitab taotluse igale hagejale, kes on seotud nõudega, mille liitmist kostja taotleb.

2. Kui kõik vaidluses osalevad pooled, kes on seotud nõuetega, mille liitmist taotletakse, nõustuvad nõuete liitmisega, esitavad vaidluses osalevad pooled kohtu esimehele ühise taotluse kooskõlas lõikega 1. Pärast ühise taotluse kättesaamist moodustab kohtu esimees artikli 3.38 (Kohus) kohaselt uue kohtukoosseisu (edaspidi „liidetud kohtukoosseis“), mille pädevuses on tervikuna või osaliselt nõuded, mida ühises liitmistaotluses käsitletakse.

3. Kui lõikes 2 osutatud vaidluses osalevad pooled ei ole jõudnud liitmises kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast seda, kui viimane hageja sai kätte lõikes 1 osutatud liitmistaotluse, moodustab kohtu esimees artikli 3.38 (Kohus) kohaselt liidetud kohtukoosseisu. Liidetud kohtukoosseis loeb nõuded tervikuna või osaliselt oma pädevuses olevaks, kui ta otsustab pärast vaidluses osalevate poolte seisukohtade kaalumist, et see on nõuete õiglase ja tõhusa lahendamise huvides, sealhulgas kohtuotsuste järjepidevuse huvides.
4. Liidetud kohtukoosseis viib oma menetluse ellu nende vaidluste lahendamise eeskirjade kohaselt, mis on valitud hagejate kokkuleppel vaidluste lahendamise eeskirjade hulgast, millele on viidatud artikli 3.33 (Nõude esitamine) lõikes 2.
5. Kui hagejad ei ole jõudnud vaidluste lahendamise eeskirjades kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast seda, kui viimane hageja on liitmistaotluse kätte saanud, viib liidetud kohtukoosseis oma menetluse ellu kooskõlas UNCITRALi vahekohtueeskirjadega.
6. Artikli 3.38 (Kohus) kohaselt moodustatud kohtukoosseisud loovutavad oma pädevuse seoses selliste nõuetega või nende osadega, mis kuuluvad liidetud kohtukoosseisu pädevusse, ning vastavalt vajadusele peatatakse nende kohtukoosseisude menetlused või lükatakse need edasi. Liidetud kohtukoosseisu otsus seoses nõuete osadega, mille ta on lugenud oma pädevuses olevaks, muutub alates otsuse lõplikuks muutumisest vastavalt artiklile 3.55 (Lõplik otsus) siduvaks kohtukoosseisude jaoks, kelle pädevusse kuuluvad nõuete ülejäänud osad.

7. Hageja võib oma liidetud nõude või selle osa vaidluste lahendamise menetlusest käesoleva artikli alusel tagasi võtta ning sellist nõuet või selle osa ei saa enam artikli 3.33 (Nõude esitamine) alusel uuesti esitada.

8. Kostja taotluse korral võib liidetud kohtukoosseis otsustada samadel alustel ja sama mõjuga, nagu sätestatud lõigetes 3 ja 6, kas lugeda tervikuna või osaliselt oma pädevuses olevaks pärast liidetud menetluse algatamist esitatud nõue, mis kuulub lõike 1 kohaldamisalasse.

9. Ühe hageja taotluse korral võib liidetud kohtukoosseis võtta sobivaid meetmeid, et säilitada selle hageja kaitstava teabe konfidentsiaalsus teiste hagejate ees. Selliste meetmete hulka võib kuuluda see, et kaitstud teavet sisaldavatest dokumentidest esitatakse teistele hagejatele toimetatud versioonid või et osa kohtuistungist kuulutatakse kinniseks.

4. PEATÜKK

INSTITUTSIOONILISED, ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 4.1

Komitee

1. Lepinguosalised moodustavad komitee, kuhu kuuluvad ELi ja Vietnami esindajad.

2. Kui komitee ei otsusta teisiti, tuleb komitee kokku kord aastas või kiireloomulistel juhtudel kummagi lepinguosalise taotluse korral. Kui lepinguosalsed ei lepi kokku teisiti, toimuvad komitee istungid vaheldumisi liidus ja Vietnami. Komitee kaasesimehed on Vietnami planeerimis- ja investeerimisminister ning Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik või nende esindajad. Komitee lepib kokku oma koosolekute ajakava ja päevakorra.

3. Komitee:

- a) tagab käesoleva lepingu nõuetekohase toimimise;
- b) jälgib ja hõlbustab käesoleva lepingu rakendamist ja kohaldamist ning edendab selle üldiste eesmärkide saavutamist;
- c) arutab käesoleva peatükiga seotud küsimusi, mille lepinguosaline on talle esitanud;
- d) uurib probleeme, mis võivad tekkida 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jao (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) rakendamisel;
- e) kaalub 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jao (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) võimalikke parandusi, arvestades eelkõige kogemusi ja suundumusi teistel rahvusvahelistel foorumitel;

- f) uurib kummagi lepinguosalise taotluse korral mis tahes ühiselt kokkulepitud lahenduse rakendamist seoses 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jao (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) kohase vaidlusega;
 - g) uurib töökordade projekte, mille kohtu või apellatsioonikohtu esimees on koostanud vastavalt artikli 3.38 (Kohus) lõikele 10 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikele 10;
 - h) ilma et see piiraks 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) kohaldamist, otsib võimalusi käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades tekkida võivate probleemide lahendamiseks või käesoleva lepingu tõlgendamist või kohaldamist käsitlevate vaidluste lahendamiseks ning
 - i) arutab kõiki muid huvipakkuvaid küsimusi, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondadega.
4. Komitee võib kooskõlas käesoleva lepingu asjakohaste sätetega:
- a) suhelda käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes kõigi huvitatud isikutega, sealhulgas erasektori, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega;
 - b) kaaluda ja esitada lepinguosalistele soovitusi käesoleva lepingu muutmiseks või muuta käesolevas lepingus konkreetselt ette nähtud juhtudel oma otsusega käesoleva lepingu sätteid;

- c) võtta muu hulgas artikli 3.42 (Kohaldatav õigus ja tõlgendamiseeskirjad) lõike 4 kohaselt vastu käesoleva lepingu sätete tõlgendusi, mis on siduvad lepinguosalistele ja kõikidele käesoleva lepingu alusel loodud organitele, sealhulgas 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) A jaos (Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) osutatud vahekohtutele ning 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) B jaos (Investorite ja lepinguosalistele vaheliste vaidluste lahendamine) alusel asutatud kohtutele;
 - d) võtta vastu otsuseid või anda soovitusi, nagu käesoleva lepinguga ette nähtud;
 - e) võtta vastu oma kodukorra;
 - f) võtta oma ülesannete täitmisel muid meetmeid kooskõlas käesoleva lepinguga.
5. Komitee võib kooskõlas käesoleva lepingu asjakohaste sätetega ning pärast lepinguosalistele asjakohaste õigusnõuete täitmist ja menetluste lõpuleviimist:
- a) võtta vastu otsuseid kohtu ja apellatsioonikohtu liikmete määramise kohta vastavalt artikli 3.38 (Kohus) lõikele 2 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikele 3; suurendada või vähendada liikmete arvu vastavalt artikli 3.38 (Kohus) lõikele 3 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikele 4 ning kõrvaldada kohtust mõne kohtu või apellatsioonikohtu koosseisu liikme vastavalt artikli 3.40 (Eetika) lõikele 5;

- b) võtta vastu ja seejärel muuta eeskirju, mis täiendavad kohaldatavaid vaidluste lahendamise eeskirju, nagu viidatud artikli 3.33 (Nõude esitamine) lõikes 4; niisugused eeskirjad ja muudatused on kohtule ja apellatsioonikohtule siduvad.
- c) võtta vastu otsuse, mille kohaselt kohaldatakse käesoleva artikli 3.46 (Menetluse läbipaistvus) lõike 3 asemel UNCITRALi läbipaistvuseeskirjade artikli 3 lõiget 3.
- d) määrata kindlaks artikli 3.38 (Kohus) lõikes 14 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikes 14 viidatud käsiraha suurus ning apellatsioonikohtu koosseisu liikmete ning kohtu ja apellatsioonikohtu esimehe muude tasude ja kulude suurus vastavalt artikli 8.28 (Kohus) lõigetele 14 ja 16 ning artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõigetele 14 ja 16;
- e) muuta kohtu ja apellatsioonikohtu liikmete käsiraha ning muud tasud ja kulud vastavalt artikli 3.38 (Kohus) lõikele 17 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõikele 17 korrapäraseks palgaks;
- f) võtta artikli 3.38 (Kohus) lõike 10 ja artikli 3.39 (Apellatsioonikohus) lõike 10 kohaselt vastu või lükata tagasi kohtu või apellatsioonikohtu töökorra projekte;
- g) võtta vastu otsus, milles täpsustatakse kõiki vajalikke üleminekuga seotud korraldusi vastavalt artiklile 3.41 (Mitmepoolsed vaidluste lahendamise mehhanismid), ning

- h) võtta vastavalt artikli 3.53 (Esialgne otsus) lõikele 5 vastu täiendavaid eeskirju tasude kohta.

ARTIKKEL 4.2

Komitee otsuste tegemine

1. Komitee on pädev tegema käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks vajalikke otsuseid, kui see on käesoleva lepinguga ette nähtud. Tehtud otsused on lepinguosaliste jaoks siduvad ning lepinguosalisel võtavad nende rakendamiseks vajalikud meetmed.
2. Komitee võib anda lepinguosalistele asjakohaseid soovitusi.
3. Komitee teeb kõik oma otsused ja esitab oma soovitusel vastastikusel kokkuleppel.

ARTIKKEL 4.3

Muudatused

1. Lepinguosalisel võivad käesolevat lepingut muuta. Muudatus jõustub pärast seda, kui lepinguosalisel on vahetanud kirjalikud teated, mis tõendavad, et nad on oma vastavalt kohaldatavad õiguslikud menetlused lõpule viinud, nagu ette nähtud artiklis 4.9 (Jõustumine).

2. Olenemata lõikest 1 ja kui see on käesoleva lepinguga ette nähtud, võivad lepinguosalisel otsuse käesoleva lepingu muutmise kohta komitees vastu võtta. See ei piira kummagi lepinguosalise kohaldatavate õiguslike menetluste lõpuleviimist.

ARTIKKEL 4.4

Maksustamine

1. Ükski käesoleva lepingu sätte ei mõjuta Vietnami ega liidu või mõne tema liikmesriigi õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Vietnami ja mõne Euroopa Liidu liikmesriigi vahel sõlmitud maksualasest lepingust. Käesoleva lepingu ja mis tahes maksualase lepingu vastuolu korral kohaldatakse vastuolu ulatuses asjaomast maksualast lepingut.
2. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see takistab lepinguosalisi eristamast oma asjakohaste maksusätete kohaldamisel maksumaksjaid, kes ei ole ühesuguses olukorras, eeskätt oma elu- või asukoha või selle koha poolest, kuhu nad on oma kapitali investeerinud.
3. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see takistab vastu võtmast või rakendamast meetet, mille eesmärk on takistada topeltmaksustamise vältimise lepingute maksustamissätetest või muudest maksukokkulepetest või siseriiklikest maksuseadustest tulenevate maksude vältimist või neist maksudest kõrvalehoidumist.

ARTIKKEL 4.5

Ettevaatuserand

1. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see takistab lepinguosalisi vastu võtmast või säilitamast meetmeid ettevaatuskaalutlustel, sealhulgas:
 - a) investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või selliste isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usalduskohustus, või
 - b) lepinguosalise rahandussüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud meetmed ei tohi põhjustada suuremat koormust, kui on vaja nende eesmärgi saavutamiseks.
3. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist avalikustama üksikute klientide tehingute ja kontodega seotud teavet või avaliku sektori asutuste valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.

ARTIKKEL 4.6

Ülderandid

Võttes arvesse nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis toob kaasa meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise samalaadsetes tingimustes olevate riikide vahel või kapitali liikumise varjatud piirangud, ei tõlgendata ühtegi artiklite 2.3 (Võrdne kohtlemine) ja 2.4 (Enamsoodustusrežiim) sätet nii, et see takistaks lepinguosalist võtmast või rakendamast meetmeid, mis on:

- a) vajalikud avaliku julgeoleku ja kõlbluse kaitseks ning avaliku korra tagamiseks;
- b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;
- c) seotud taastumatute loodusvarade säästmisega, kui kõnealuseid meetmeid kohaldatakse koos piirangutega omamaistele investoritele või omamaisele teenuste pakkumisele või tarbimisele;
- d) vajalikud rahvuslike kunsti-, ajaloo- või arheoloogiaväärtuste kaitseks;

- e) vajalikud selleks, et tagada kinnipidamine artiklitega 2.3 (Võrdne kohtlemine) ja 2.4 (Enamsoodustusrežiim) kooskõlas olevatest õigusnormidest, sealhulgas sellistest, mis käsitlevad:
- i) kelmuste ja pettuste takistamist või lepingute rikkumise tagajärgede menetlemist;
 - ii) isikute eraelu kaitset seoses isikuandmete töötlemise ja levitamisega ning isiklike andmetike ja kontode konfidentsiaalsuse kaitset või
 - iii) ohutust,
- või

- f) vastuolus artikli 2.3 (Võrdne kohtlemine) lõikega 1, kui erineva kohtlemise eesmärk on tagada teise lepinguosalise majandustegevuse või investoritega seotud otseste maksude tõhus ja õiglane määramine või kogumine¹.

¹ Meetmete hulka, mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane ja tõhus määramine või kogumine, kuuluvad lepinguosalise maksusüsteemi raames võetud meetmed,

- i) mida kohaldatakse mitteresidentide investorite ja teenuseosutajate suhtes, võttes arvesse asjaolu, et mitteresidentide maksukohustus määratakse kindlaks lepinguosalise territooriumilt pärinevate või sellel paiknevate maksustatavate objektide alusel;
- ii) mida kohaldatakse mitteresidentide suhtes, et tagada maksude kehtestamine või kogumine lepinguosalise territooriumil;
- iii) mida kohaldatakse mitteresidentide või residentide suhtes, et takistada maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidmist, sealhulgas maksudest kinnipidamise meetmed;
- iv) mida kohaldatakse teise lepinguosalise territooriumil või territooriumilt osutatavate teenuste tarbijate suhtes, et tagada sellistelt tarbijatelt lepinguosalise territooriumil paiknevatest allikatest tulenevate maksude määramine või kogumine;
- v) millega eristatakse teistest investoritest ja teenuseosutajatest need, kelle suhtes kehtivad ülemaailmselt maksustatavatelt objektidelt kogutavad maksud, võttes arvesse asjaolu, et nende vastavad maksubaasid on erinevad, või
- vi) millega määratakse, assigneeritakse või jaotatakse residentide või kohalike filiaalide või seotud isikute või ühe ja sama isiku eri filiaalide vahel tulu, kasumit, kahju või mahaarvamisi või laene, et kaitsta lepinguosalise maksubaasi.

Punktis f ja käesolevas joonealuses märkuses kasutatud maksualased terminid ja mõisted määratakse kindlaks kõnealust meedet rakendava lepinguosalise siseriiklikes õigusnormides sätestatud maksualaste terminite ja mõistete või nendega võrdväärsete või samalaadsete terminite ja mõistete järgi.

ARTIKKEL 4.7

Konkreetsed erandid

Ühtegi 2. peatüki (Investeeringute kaitse) sätet ei kohaldata mittediskrimineerivate üldkohaldatavate meetmete suhtes, mida mis tahes avaliku sektori asutus võtab raha- ja vahetuskursipoliitika raames. Käesolev artikkel ei mõjuta artikli 2.8 (Ülekanded) kohaseid lepinguosalise kohustusi.

ARTIKKEL 4.8

Julgeolekuerandid

Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see:

- a) kohustaks lepinguosalist esitama teavet, mille avaldamist ta peab oma esmatahtsaid julgeolekuhuve kahjustavaks;
- b) takistaks lepinguosalist võtmast meetet, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks:
 - i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise ja nendega kauplemisega ning seoses muude kaupade ja materjalidega kauplemise ja majandustegevusega, mis toimub otseselt või kaudselt relvajõudude varustamiseks;

- ii) seoses teenuste osutamisega, mis toimub otseselt või kaudselt relvajõudude varustamiseks;
 - iii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse, või
 - iv) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete hädaolukordades;
- c) takistaks lepinguosalist võtmast mis tahes meedet, et täita rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamise nimel oma kohustusi, mis tulenevad 26. juunil 1945 San Franciscos alla kirjutatud *ÜRO põhikirjast*.

ARTIKKEL 4.9

Õigusnormide kohaldamine

Ühtegi artikli 2.8 (Ülekanded) sätet ei tõlgendata viisil, mis takistab lepinguosalist kohaldamast oma õigusnorme erapooletul ja mittediskrimineerival viisil, ning mitte viisil, mis oleks investeeringute varjatud piiramine, seoses järgmisega:

- a) pankrot, maksejõuetus, pankade finantsseisundi taastamine ja kriisilahendus, võlausaldajate õiguste kaitse või finantsasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve;

- b) finantsinstrumentide emissioon ja nendega kauplemine või tehingute tegemine;
- c) finantsaruandlus või tehingute arvestuse pidamine, kui see on vajalik õiguskaitseorganite või finantsjärelvalveasutuste abistamiseks;
- d) kriminaalkuriteod või süüteod, kelmused või pettused;
- e) kohtumenetlustes tehtud kohtuotsuste täitmise tagamine või
- f) sotsiaalkindlustus, riiklikud pensioniskeemid või kohustuslikud säästuskeemid.

ARTIKKEL 4.10

Ajutised kaitsemeetmed

Kui erandlikud asjaolud põhjustavad või ähvardavad põhjustada tõsiseid raskusi liidu majandus- ja rahaliidu toimimises või Vietnami puhul raha- ja vahetuskursipoliitika toimimises, võib asjaomane lepinguosaline võtta ülekannete osas kuni ühe aasta jooksul kaitsemeetmeid, mis on rangelt vajalikud.

ARTIKKEL 4.11

Piirangud maksebilansiraskuste ja väliste finantsraskuste korral

1. Kui lepinguosalisel on tõsiseid maksebilansiraskusi ja väliseid finantsraskusi või kui sellised raskused teda ohustavad, võib ta ülekannete asjus vastu võtta või säilitada kaitsemeetmeid, mis:
 - a) ei tohi olla diskrimineerivad võrreldes nendega, mida võetakse kolmandate riikide suhtes samasuguses olukorras;
 - b) ei tohi minna kaugemale sellest, mis on vajalik maksebilansiraskuste ja väliste finantsraskuste parandamiseks;
 - c) peavad olema vastavuses *Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga*, kui see on kohaldatav;
 - d) ei tohi tekitada põhjendamatut kahju teise lepinguosalise kaubanduslikele, majanduslikele ega finantshuvidele ning
 - e) peavad olema ajutised ja need tuleb järk-järgult kõrvaldada, kui olukord paraneb.
2. Kui lepinguosaline võtab vastu või säilitab lõikes 1 osutatud meetmed, teatab ta sellest viivitamata teisele lepinguosalisele ja esitab võimalikult kiiresti nende kaotamise ajakava.

3. Lõike 1 kohaste piiravate meetmete vastuvõtmise või säilitamise korral korraldatakse viivitamata konsultatsioonid komitees, välja arvatud juhul, kui konsultatsioonid peetakse muudel foorumitel. Konsultatsioonide käigus analüüsitakse meetmete võtmise põhjustanud maksebilansiraskusi või väliseid finantsraskusi, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

- a) raskuste laad ja ulatus;
- b) majanduslik ja kaubanduslik väliskeskkond või
- c) võimalikud alternatiivsed parandusmeetmed.

Konsultatsioonide käigus uuritakse piiravate meetmete vastavust lõikele 1. Aktsepteeritakse kõiki Rahvusvahelise Valuutafondi esitatud asjakohaseid statistilisi või faktilisi andmeid ning järeldustes võetakse arvesse fondi hinnangut asjaomase lepinguosalise maksebilansi ja välise finantsolukorra kohta.

ARTIKKEL 4.12

Teabe avaldamine

1. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist esitama konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete riigi- või eraettevõtete õigustatud ärihuve, välja arvatud juhul, kui kohus nõuab konfidentsiaalset teavet 3. peatüki (Vaidluste lahendamine) A jao (Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) kohase vaidluste lahendamise menetluse käigus. Sellistel juhtudel tagab kohus selle konfidentsiaalsuse täieliku kaitse.
2. Kui lepinguosaline annab komiteele teavet, mis on tema õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne, käsitab teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui teabe esitanud lepinguosaline nõustub vastupidisega.

ARTIKKEL 4.13

Jõustumine

1. Lepinguosalised kiidavad käesoleva lepingu heaks kooskõlas oma kohaldatavate õiguslike menetlustega.

2. Käesolev leping jõustub teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil lepinguosalisel on teatanud teineteisele kohaldatavate õiguslike menetluste lõpuleviimisest, mis on vajalikud käesoleva lepingu jõustumiseks. Lepinguosalisel võivad kokku leppida muus kuupäeval.
3. Teated saadetakse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Vietnami välisministeeriumile.
4. Lepinguosaliste nõusolekul võib käesolevat lepingut ajutiselt kohaldada. Sel juhul hakatakse käesolevat lepingut kohaldama selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil liit ja Vietnam on teatanud teineteisele kohaldatavate õiguslike menetluste lõpuleviimisest, mis on vajalikud käesoleva lepingu ajutiseks kohaldamiseks. Lepinguosalisel võivad kokku leppida muus kuupäeval.
5. Kui käesoleva lepingu teatavaid sätteid ei saa ajutiselt kohaldada, teavitab lepinguosaline, kes ei saa neid ajutiselt kohaldada, teist lepinguosalist neist sätetest, mida ei saa ajutiselt kohaldada. Kui teine lepinguosaline on viinud ajutiseks kohaldamiseks lõpule kohaldatavad õiguslikud menetlused ja ei esita ajutise kohaldamise suhtes vastuväiteid kümne päeva jooksul pärast sellise teate kättesaamist, mille kohaselt ei saa teatavaid sätteid ajutiselt kohaldada, kohaldatakse olenemata lõikest 4 ajutiselt käesoleva lepingu sätteid, millest ei ole teatatud, alates teatamisele järgneva kuu esimesest päevast.
6. Lepinguosaline võib ajutise kohaldamise lõpetada, teatades sellest teisele lepinguosalisele kirjalikult. Ajutine kohaldamine lõpeb teatamisele järgneva teise kuu esimesel päeval.

7. Käesoleva lepingu või selle teatavate sätete ajutise kohaldamise korral käsitatakse käesoleva lepingu jõustumise kuupäevana selle ajutise kohaldamise alguskuupäeva. Komitee ja teised käesoleva lepingu alusel moodustatud organid võivad käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal oma ülesandeid täita. Kõnealuste ülesannete täitmise käigus vastu võetud otsused kaotavad kehtivuse, kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse ja leping ei jõustu.

ARTIKKEL 4.14

Kestus

1. Käesolev leping on tähtajatu.
2. Liit või Vietnam võib teisele lepinguosalisele kirjalikult teatada oma kavatsusest käesolev leping lõpetada. Lepingu lõpetamine jõustub teatamisele järgneva kuuenda kuu lõpus.

ARTIKKEL 4.15

Lepingu lõpetamine

Kui käesolev leping lõpetatakse artikli 4.10 (Kestus) kohaselt, siis 1. peatüki (Eesmärgid ja üldmõisted), artiklite 2.1 (Kohaldamisala) ja 2.2 (Investeeringud ning reguleerivad meetmed ja eesmärgid) sätted ning artiklite 2.5 (Investeeringute kohtlemine) kuni 2.9 (Õiguste üleminek), 4. peatüki asjakohased sätted ning 3. peatüki (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) B jao (Investorite ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine) sätted jäävad enne käesoleva lepingu lõpetamise kuupäeva tehtud investeeringute suhtes kehtima veel 15 aastaks pärast lepingu lõpetamise kuupäeva, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse ja leping ei jõustu.

ARTIKKEL 4.16

Kohustuste täitmine

1. Lepinguosalised võtavad kõik üld- ja erimeetmed, mis on vajalikud käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks. Nad tagavad käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise.

2. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline on partnerlus- ja koostöölepingut oluliselt rikkunud, võib ta kooskõlas partnerlus- ja koostöölepingu artikliga 57 võtta asjakohaseid meetmeid käesoleva lepingu suhtes.

ARTIKKEL 4.17

Isikud, kes täidavad delegeeritud valitsusfunktsioone

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, tagavad lepinguosalisel, et kõik isikud, sealhulgas riigi osalusega ettevõtted, eri- või eelisõigustega ettevõtted või määratud monopolid, keda lepinguosaline on volitanud täitma regulatiiv-, haldus- või muid valitsusülesandeid mis tahes valitsustasandil, nagu ette nähtud siseriiklikes õigusaktides, tegutsevad neid ülesandeid täites kooskõlas lepinguosaliste kohustustega, mis on sätestatud käesolevas lepingus.

ARTIKKEL 4.18

Otsese mõju puudumine

Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et sellega saab isikutele anda muid õigusi või määrata muid kohustusi, kui need, mis on lepinguosaliste vahel loodud rahvusvahelise õiguse alusel. Vietnam võib sätestada oma siseriiklikus õiguses teisiti.

ARTIKKEL 4.19

Lisad

Käesoleva lepingu lisad on lepingu lahutamatu osa.

ARTIKKEL 4.20

Seos muude lepingutega

1. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, ei asendata ega lõpetata käesoleva lepinguga liidu või selle liikmesriikide ja Vietnami vahelisi varasemaid lepinguid.
2. Käesolev leping saab ühelt poolt liidu ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami vaheliste üldiste suhete osaks, nagu sätestatud partnerlus- ja koostöölepingus, ning moodustab osa ühisest institutsioonilisest raamistikust.
3. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist käituma viisil, mis on vastuolus tema kohustustega, mis tulenevad 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud *Maaailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingust*.

4. Käesoleva lepingu jõustumisel lõpetatakse liidu liikmesriikide ja Vietnami vahelised lepingud, mis on loetletud 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) ning nendest tulenevad õigused ja kohustused kaotavad kehtivuse ning need asendatakse käesoleva lepinguga¹.
5. Kui kooskõlas artikli 4.13 (Jõustumine) lõikega 4 kohaldatakse lepingut ajutiselt, peatatakse 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) loetletud lepingute sätete ning nendest tulenevate õiguste ja kohustuste kohaldamine alates ajutise kohaldamise alguskuupäevast². Kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse ja käesolev leping ei jõustu, lõpeb 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) loetletud lepingute peatamine ja need lepingud jõustuvad taas³.
6. Olenemata lõigetest 4 ja 5 võib esitada 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) loetletud lepingu kohase nõude kooskõlas selles lepingus sätestatud eeskirjade ja menetlustega, kui:
- a) nõue tuleneb selle lepingu väidetavast rikkumisest, mis toimus enne selle lepingu kohaldamise peatamise kuupäeva vastavalt lõikele 5, või kui lepingu kohaldamist ei ole lõike 5 kohaselt peatatud, siis enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, ning

¹ Lepinguosalisel jagavad seisukohta, et 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) loetletud lepingute aegumisklauslid kaotavad samuti kehtivuse.

² Lepinguosalisel jagavad seisukohta, et 6. lisas (Investeeringislepingute loetelu) loetletud lepingute aegumisklauslite kohaldamine peatatakse samuti.

³ Suurema kindluse huvides ei jõustu selle lause alusel sellised lepingud, mis ei ole veel jõustunud või mis lõpetati kooskõlas neis sisalduvate sätetega.

- b) kui lepingu kohaldamise peatamise kuupäevast vastavalt lõikele 5 ei ole möödunud rohkem kui kolm aastat või kui lepingu kohaldamist ei ole lõike 5 kohaselt peatatud, siis käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni nõude esitamise kuupäevani.

7. Kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse ja käesolev leping ei jõustu, võib olenemata lõigetest 4 ja 5 esitada käesoleva lepingu kohase nõude kooskõlas käesolevas lepingus sätestatud eeskirjade ja menetlustega, kui:

- a) nõue tuleneb käesoleva lepingu väidetavast rikkumisest, mis toimus käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal, ning
- b) nõue esitatakse kolme aasta jooksul pärast ajutise kohaldamise lõpetamise kuupäeva.

8. Suurema kindluse huvides ei või käesoleva lepingu kohaselt ega kooskõlas selles sätestatud eeskirjade ja menetlustega nõuet esitada, kui see nõue tuleneb käesoleva lepingu väidetavast rikkumisest, mis toimus enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, või kui käesolevat lepingut kohaldatakse ajutiselt, siis enne ajutise kohaldamise alguskuupäeva.

9. Käesoleva artikli kohaldamisel ei rakendata artikli 4.13 (Jõustumine) lõikes 7 esitatud määratlust „käesoleva lepingu jõustumine“.

ARTIKKEL 4.21

Uute riikide ühinemine liiduga

1. Liit teavitab Vietnami kõigist kolmandate riikide taotlustest liiduga ühineda.
2. Liidu ja ühinemist soovivate kandidaatriikide vaheliste läbirääkimiste ajal püüab liit:
 - a) esitada Vietnami taotluse korral võimaluste piires teabe, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud mis tahes küsimustega, ning
 - b) võtta arvesse Vietnami tõstatatud probleeme.
3. Liit teavitab Vietnami igast liiduga ühinemise jõustumisest.
4. Komitee uurib piisavalt aegsasti enne kolmanda riigi liiduga ühinemise kuupäeva selle ühinemise võimalikku mõju käesolevale lepingule.

5. Iga uus liidu liikmesriik saab alates liiduga ühinemise kuupäevast käesoleva lepingu osaliseks liiduga ühinemise aktis sisalduva sellekohase sätte alusel. Kui liiduga ühinemise aktis ei ole sätet liikmesriigi automaatse ühinemise kohta käesoleva lepinguga, ühineb asjaomane liidu liikmesriik käesoleva lepinguga nii, et annab lepinguga ühinemise akti hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ning Vietnami välisministeeriumisse või nende õigusjärglastele. Lepinguosalised võivad komitee otsusega kehtestada kõik vajalikud muudatused või üleminekuga seotud korraldused.

ARTIKKEL 4.22

Territoriaalne kohaldamine

Käesolevat lepingut kohaldatakse:

- a) ELi puhul nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, neis lepingutes sätestatud tingimustel ning
- b) Vietnami puhul tema territooriumi suhtes.

Käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid „territooriumile“ käsitatakse vastavalt sellele, kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti.

ARTIKKEL 4.23

Autentsed tekstid

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja vietnami keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.